H. U. SVERDRUPS
Forklaring

FORKORTET UDGAVE.

BX
8069.6
.S92
1903

Magnus Anderson

Magnus Anderson

Clinton Clinton

Wash. 1912

Magnus Anderson.

Mattus

Markus

Lukas

Johans

Fork

Forklaring

over

Luthers lille katekisme.

(Efter dr. Erik Pontoppidan.)

Ved

H. U. Sverdrup,
fhv. sognepræst til Balestrand, Norge.

Forkortet udgave.

14435

Minneapolis.
Den forenede kirkes forlag.
1903.

CONCORDIA THEOLOGICAL SEMINARY
LIBRARY
FORT WAYNE, INDIANA

Indledning.

1. Hvorfor har Gud skabt menneskene?

For at de skal blive evig salige.

1 Tim. 2, 4. Gud vil, at alle mennesker skal blive salige og komme til sandheds erkjendelse.

2. Hvor viser Gud menneskene veien til salighed?

I sit hellige ord, som kaldes bibelen.

3. Hvem har skrevet bibelen?

De hellige profeter, evangelister og apostle.

4. Hvorledes kan da menneskers ord være Guds ord?

Guds Aand gav dem i sinde, hvad de skulde tale og skrive.

2 Petr. 1, 21. De hellige Guds mænd talte, drevne af den Hellig-Aand.

2 Tim. 3, 16. Den hele skrift er indblæst af Gud og nyttig til lærdom, til overbevisning, til rettelse, til optugtelse i retfærdighed.

5. Hvad skal vi gjøre for selv at erfare, at deres ord er Guds ord?

Vi skal forsøge at adlyde ordet og give det rum i vort hjerte.

Joh. 7, 17. Dersom nogen vil gjøre Guds vilje, han skal kjende, om lærdommen er af Gud, eller om jeg taler af mig selv.

6. Er da bibelen den eneste sikre rettesnor for vor tro og vort levnet?

Ja, den alene giver os en fuldkommen oplysning om Guds vilje til vor salighed.

7. Hvorledes bruger vi Guds ord paa den rette maade?

Vi skal først sukke til Gud om hans Aands oplysning og dernæst læse med andagt og et oprigtigt forsæt at ville leve efter ordet.

1 Kor. 2, 14. Det naturlige menneske fatter ikke de ting, som hører Guds Aand til; thi de er ham en daarskab, og han kan ikke kjende dem; thi de bedømmes aandelig.

8. Hvem skal læse bibelen?

Gud vil, at alle skal bruge hans ord og agte det for en dyrebar gave.

9. Hvad er hovedindholdet af alle de bibelske bøger?

Den store sandhed, at Jesus er veien til salighed for alle troende sjæle.

Joh. 20, 31. Dette er skrevet, forat I skal tro, at Jesus er Kristus, Guds Søn, og at I, som tror, skal have livet i hans navn.

10. Hvorledes deles Guds ord efter sit indhold?

I loven og evangeliet.

11. Hvad er loven?

Det Guds ord, hvori han viser os, hvad vi skal gjøre.

12. Hvad er evangeliet?

Det glædelige budskab om Guds naade i Jesus Kristus, vor Frelser.

Den første part.

De ti bud eller loven.

13. Hvorledes har Gud aabenbaret os sin lov?

1. Han har ved skabelsen indskrevet den i menneskenes hjerte. (Samvittigheden). Rom. 2, 15.

2. Han har givet den paa Sinai bjerg i ti bud, skrevne paa to stentavler. 2 Mos. 20, 1—17.

14. Kræver denne lov blot udvortes gjerninger?

Nei, den kræver det hele menneske med legeme og sjæl.

15. Kan vi blive salige ved loven?

Nei; thi efter syndefaldet kan ingen af os fuldkommen holde den.

Rom. 8, 7. Kjødets sans er fiendskab mod Gud; thi den er ikke Guds lov underdanig, ja kan ei heller være det.

16. Hvad gavn har vi da af loven?

1. Den overbeviser os om vore synder og om Guds vrede over synden.

Rom. 3, 20. Ved loven kommer syndens erkjendelse.

2. Den ængster og driver os til at søge Kristus.

Gal. 3, 24. Loven er vorden vor tugtemester til Kristus.

3. Den viser de troende, hvilke frugter troen skal bære.

Salm. 119, 105. Dit ord er en lygte for min fod og et lys for min sti.

17. Hvad er hovedindholdet af loven?

Kjærlighed til Gud, os selv og vor næste. Matth. 22, 37—40.

Rom. 13, 10. Kjærligheden er lovens fylde.

1 Tim. 1, 5. Budets endemaal er kjærlighed af et rent hjerte og af en god samvittighed og af en uskrømtet tro.

Lovens første tavle.

18. Hvad er indholdet af den første tavle?

Kjærlighed til Gud.

Luk. 10, 27. Du skal elske Herren, din Gud, af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele din styrke og af hele dit sind.

Det første bud.

Du skal ikke have fremmede guder for mig.

Det er:

Vi skal over alle Ting frygte og elske Gud og forlade os paa ham alene.

19. Hvad ondt forbydes i det første bud?

Vi skal ikke have fremmede guder eller afguder.

Matth. 4, 10. Du skal tilbede Herren, din Gud, og tjene ham alene.

20. Hvad er en afgud?

Alt det, som et menneske dyrker, frygter, elsker og forlader sig paa istedenfor den eneste sande Gud.

21. Hvem bedriver ligefrem afguderi?

Den, som dyrker skabningen istedenfor skaberen og tilbeder sol, maane, stjerner, billeder, engle eller helgener.

22. Hvem bedriver afguderi paa en fin maade?

Den, som vender sin kjærlighed, frygt eller tillid fra den levende Gud, for hemmelig at hænge ved noget andet end ved ham.

23. Hvem tjener egentlig alle de, som bedriver afguderi?

De tjener djævelen, som er løgnens fader og alle ubodfærdige og gjenstridige synderes gud og herre.

1 Joh. 3, 8. Hvo, som gjør synd, er af Djævelen.

2 Kor. 4, 4. Denne verdens gud har forblindet de vantroes sind.

24. Hvad godt befales i det første bud?

Vi skal over alle ting frygte og elske Gud og forlade os paa ham alene.

25. Hvorpaa ser altsaa Gud egentlig hos os?

Paa vort hjertelag imod ham.

Ordspr. 4, 23. Bevar dit hjerte fremfor alt det, som bevares; thi fra det udgaar livet.

Ordspr. 23, 26. Min søn, giv mig dit hjerte!

26. Naar frygter vi Gud?

Vi frygter Gud, naar vi hjertelig undser os for ham, saa vi er bange for at opvække hans vrede ved nogen synd.

Salm. 33, 8. Al jorden frygte for Herren!

27. Hvor mange slags frygt for Gud er der til?

To slags, trældoms frygt og barnlig frygt.

28. Hvad er trældoms frygt?

Naar vi frygter Gud alene for straffens skyld.

29. Hvad er barnlig frygt?

Naar vi af kjærlighed til Gud er bange for at gjøre ham imod.

1 Mos. 39, 9. Hvorledes skulde jeg gjøre denne store ondskab og synde imod Gud?

30. Hvem har denne barnlige frygt.

Alene Guds børn.

Rom. 8, 15. I annammede ikke en trældoms aand atter til frygt; men I annammede en sønlig udkaarelses aand, ved hvilken vi raaber: Abba, Fader!

31. Naar elsker vi Gud?

Vi elsker Gud, naar vi har ham inderlig kjær, søger vor rette glæde i ham og gjerne gjør hans vilje.

Salm. 18, 2. Herre, jeg har dig hjertelig kjær, min styrke!
Salm. 73, 25. 26. Hvem har jeg i himlene? Og naar jeg har dig, har jeg ikke lyst til noget paa jorden; vansmegter mit kjød og mit hjerte, saa er Gud mit hjertes klippe og min del evindelig. Salm. 42, 2. 3.

32. Kan vi elske Gud og verdens syndige væsen paa een gang?

Nei ingenlunde.

Matth. 6, 24. Ingen kan tjene to herrer; thi han vil enten hade den ene og elske den anden, eller holde sig til den ene og foragte den anden; I kan ikke tjene Gud og mammon.

33. Hvorfor skal vi elske Gud?

Vi skal elske Gud, fordi han er god imod os.

Matth. 19, 17. Ingen er god, uden een, nemlig Gud.
1 Joh. 4, 19. Lad os elske ham; thi han har elsket os først.

34. Hvorpaa kjendes det, at vi elsker Gud?

Paa et gudeligt levnet.

Joh. 14, 21. Hvo, der har mine bud og holder dem, han er den, som elsker mig.

35. Naar forlader vi os paa Gud alene?

Vi forlader os paa Gud, naar vi med fuld tillid overgiver os til ham, venter alt godt fra ham og sætter al vor sag i hans haand.

1 Petr. 5, 7. Kast al eders sorg paa ham; thi han har omhu for eder.

36. Hvorfor skal vi forlade os paa Gud alene?

Fordi han er vor almægtige og trofaste ven.

37. Nævn mig nogle dyder, som følger af gudsfrygt, kjærlighed og tillid til Gud.

Ydmyghed, taalmodighed og selvfornegtelse.

1 Petr. 5, 5. 6. Gud staar de hoffærdige imod, men de ydmyge giver han naade. Ydmyg eder derfor under Guds vældige haand, forat han maa ophøie eder i sin tid.

Job 1, 21. Herren gav, Herren tog; Herrens navn være lovet!

Matth. 26, 39. Ikke, som jeg vil, men som du vil.

Det andet bud.

Du skal ikke misbruge Herrens, din Guds, navn; thi Herren vil ikke holde den uskyldig, som misbruger hans navn.

Det er:

Vi skal frygte og elske Gud, saa vi ikke ved hans hellige navn bander, sverger, gjør troldom, lyver eller bedrager, men i al vor nød og modgang paakalder Guds navn, beder, lover og takker.

38. Hvad er Guds navn?

1. De egentlige navne, hvormed hans kaldes i skriften.

2. Hans væsen og egenskaber og alt det, som han især kjendes paa, saasom hans ord, sakramenter og gjerninger.

39. Hvad er det at misbruge Guds navn?

Det er at bruge Guds navn uden andagt og ærefrygt, paa en letsindig eller bespottelig maade.

40. Hvorledes sker dette?

1. Naar vi bruger Guds navn eller ord til skjemt eller som mundheld.

2. Naar vi laster Guds gjerninger.

3. Naar vi bruger Guds navn til at bande, sverge, gjøre troldom, lyve eller bedrage derved.

41. Hvad er det at bande ved Guds navn?

Det er ved Guds navn at ønske ondt over os selv, vor næste eller nogen anden skabning.

42. Hvad er det at sværge ved Guds navn?

Det er at bekræfte noget ved Guds hellige navn.

43. Er det aldrig tilladt at sverge?

Jo, naar øvrigheden paa Guds vegne kræver det.

44. Hvorfor er det saa stor synd at aflægge falsk ed eller mened?

Fordi menederen viser aabenbar foragt for Gud og for sin sjæls salighed og ligefrem nedkalder Guds dom over sig.

45. Er det synd at sverge og bande, naar vi ikke nævner Guds hellige navn i vore eder?

Ja visselig; thi hvad vi end sverger og bander ved, saa sverger og bander vi dog igrunden ved Gud, som raader over alle ting.

Matth. 5, 37. Eders tale skal være ja, ja, nei, nei; men hvad der er over dette, er af det onde.

46. Er det synd at sverge og bande, naar det bare sker af vane?

Ja stor synd; thi en syndig vane viser, at synden hersker over os.

47. Hvad er det at gjøre trolddom ved Guds navn?

Det er ved Guds navn eller et sprog af bibelen at ville helbrede sygdomme, vise igjen eller øve nogen anden slags overtro.

48. Hvorledes lyver og bedrager vi ved Guds navn?

Ved mened, falsk lære og hykleri.

Matth. 15, 9. De dyrker mig forgjæves, idet de lærer saadanne lærdomme, som er menneskers bud.

Tit. 1, 16. De bekjender, at de kjender Gud, men fornegter ham med gjerningerne.

49. Hvad maa den vente, som misbruger Guds navn?

Stor straf baade timelig og evig; thi Herren vil ikke holde den uskyldig, som misbruger hans navn.

50. Naar bruger vi Guds navn paa den rette maade?

Naar vi i al vor nød og modgang af hjertet paakalder Guds navn, beder, lover og takker.

Det tredje bud.

Kom ihu, at du helligholder hviledagen.

Det er:

Vi skal frygte og elske Gud, saa vi ikke foragter eller forsømmer hans guddommelige ord, men holder det høit og i ære, gjerne hører og lærer det.

51. Hvilken dag er hviledag hos de kristne?

Den første dag i ugen, paa hvilken Kristus stod op fra de døde.

52. Hvorledes skal vi helligholde hviledagen?

1. Vi skal afholde os fra vort daglige arbeide i den hensigt at bruge tiden til vor opbyggelse i Herrens frygt.

2. Vi skal andægtig høre og betragte Guds ord saavel i vore huse som især i kirken.

Luk. 11, 28. Salige er de, som hører Gud ord og bevarer det.

Jak. 1, 22. 27. Vorder ordets gjørere og ikke dets hørere alene, hvorved I bedrager eder selv. — En ren og ubesmittet gudsdyrkelse for Gud og Faderen er denne: at besøge faderløse og enker i deres trængsel, at bevare sig selv ubesmittet af verden.

53. Er det alene, forat vi skal høre og betragte Guds ord, at Gud har givet os hviledage?

Nei, han har ogsaa givet os saadanne dage, forat legeme og sjæl kan faa den hvile, de trænger til.

54. Hvorledes vanhelliger vi hviledagen?

1. Naar vi forsømmer og foragter Guds ord.

Præd. 4, 17. Forvar din fod, naar du gaar til Guds hus.

2. Naar vi udfører saadanne gjerninger eller deltager i saadanne forlystelser, der enten er syndige i sig selv eller dog drager vort sind bort fra Gud.

55. Er da ingen udvortes gjerning tilladt om søndagen?

Jo, sande fornødenheds-gjerninger, som ei kan opsættes, og kjærligheds-bevisninger mod vor næste. Luk. 14, 1—6.

Den anden tavle.

56. Hvad er indholdet af den anden tavle?

Kjærlighed til os selv og vor næste.

Matth. 22, 39. Du skal elske din næste som dig selv.

57. Er det ret at elske sig selv?

Ja visselig; vi skal elske os selv som Guds skabninger, men vogte os for den syndige egenkjærlighed.

58. Hvad skal et menneske især sørge for?

For sjælen som den udødelige del.

Matth. 16, 26. Hvad gavner det mennesket, om han vinder den hele verden, men tager skade paa sin sjæl?

59. Hvad lærer den anden tavle os om vort forhold til vor næste?

Vi skal altid være sindede og handle mod ham, som vi vil, at han skal være sindet og handle mod os.

Matth. 7, 12. Alt det, I vil, at menneskene skal gjøre mod eder, det gjører I og mod dem; thi saadan er loven og profeterne.

1 Joh. 3, 18. Mine børn, lad os ikke elske med ord, ei heller med tunge, men i gjerning og sandhed.

60. Hvem er vor næste?

Alle mennesker.

Se Luk. 10, 29 flg.

61. Skal vi ogsaa elske vore fiender?

Ja; thi ogsaa vor fiende er vor næste.

Matth. 5, 44. 45. Elsk eders fiender, velsign dem, som eder forbander, gjør dem godt, som eder hader, og bed for dem, som gjør eder skade og forfølger eder, forat I maa vorde eders Faders børn, som er i himlene.

Det fjerde bud.

Hædre din fader og din moder, at det kan gaa dig vel, og du maa længe leve i landet.

Det er:

Vi skal frygte og elske Gud, saa vi ikke foragter eller fortørner vore forældre, ei heller andre, som har at byde og raade over os, men holder dem i ære, agter, elsker, adlyder og tjener dem.

62. Hvorfor skal vi hædre fader og moder?

Fordi Gud har sat dem over os til at sørge for vort vel.

3 Mos. 19, 3. I skal hver frygte sin moder og sin fader; jeg er Herren, eders Gud.

63. Hvorledes skal børn vise, at de hædrer fader og moder?

Ved ærbødig, kjærlig og villig lydighed og al sømmelig opførsel, saavel naar de er tilstede, som naar de er fraværende.

Ordspr. 1, 8. Min søn, hør paa din faders tilrettevisning og forlad ikke din moders lov.

Ef. 6, 1. I børn, adlyder eders forældre i Herren; thi dette er ret.

64. Hvem andre end vore forældre vil Gud, at vi skal hædre og adlyde?

Alle, som han har sat til at byde og raade over os, saasom pleieforældre, husbondsfolk, lærere og øvrighed.

65. Skal vi adlyde forældre og foresatte ogsaa i det, som er syndigt?

Nei, man bør adlyde Gud mere end mennesker. Ap. gjern. 5, 29.

66. Hvordan skal forældre være mod sine børn?

De skal elske dem, bede for dem, opdrage dem i Herrens tugt og formaning og i alt søge deres timelige og aandelige velfærd.

Ordspr. 13, 24. Den, som sparer sit ris, hader sin søn; men den, som elsker ham, tugter ham tidlig. Ef. 6, 4.

67. Hvad godt lover Gud dem, som hædrer fader og moder?

Det skal gaa dem vel, og de skal leve længe i landet.

68. Hvorledes gjælder dette løfte endnu?

Der hviler en særlig velsignelse over lydige børn og over ethvert folk, som hædrer forældre og foresatte.

69. Har Gud ogsaa givet os et land?

Ja, Gud har givet os vort fædreland, forat vi skal elske det og fremme dets vel.

70. Hvad ondt forbydes i det fjerde bud?

At foragte og fortørne fader og moder.

Ordspr. 17, 25. En daarlig søn er en grædmelse for sin fader og en bitter sorg for hende, som fødte ham.

71. Hvad paadrager den sig, som overtræder dette bud?

Guds forbandelse og straf.

5 Mos. 27, 16. Forbandet være den, som ringeagter sin fader eller sin moder.

Det femte bud.

Du skal ikke slaa ihjel.

Det er:

Vi skal frygte og elske Gud, saa vi ikke skader vor næ

stes legeme eller tilføier ham noget ondt derpaa, men hjælper og staar ham bi i al legemlig nød.

72. Hvorledes overtræder vi dette bud?

1. Ved at berøve vor næste livet eller tilføie ham nogen skade paa hans legeme.

1 Mos. 9, 6. Hvo, som udøser menneskets blod, ved mennesket skal hans blod udøses; thi i Guds billede skabte Gud mennesket.

2. Ved had, vrede, skjeldsord og enhver krænkende adfærd mod vor næste.

1 Joh. 3, 15. Hver den, som hader sin broder, er en manddraber, og I ved, at ingen manddraber har det evige liv blivende i sig.

Ef. 4, 31. Al bitterhed og hidsighed og vrede og skrigen og bespottelse være langt fra eder tilligemed al ondskab.

73. Kan vi ogsaa dræbe vor næstes sjæl?

Ja, naar vi ved forførelse og slet eksempel bringer ham til at synde og saaledes gjør vort til hans sjæls fortabelse.

Rom. 16, 18. Ved søde ord og smigrende tale forfører de de enfoldiges hjerter.

Matth. 18, 7. Ve det menneske, ved hvilket forargelsen kommer!

74. Har vi lov til at tage livet af os selv?

Nei, alene Gud, som har givet os livet, har ret til at tage det.

75. Hvad befaler Gud os i det femte bud?

Vi skal hjælpe vor næste i al timelig nød og omgaaes ham i kjærlighed og sagtmodighed.

Luk. 10, 33—35. Matt. 25, 35. 36.

Ef. 4, 32. Værer velvillige mod hverandre, barmhjertige, saa I tilgiver hverandre, ligesom og Gud har tilgivet eder i Kristus.

Det sjette bud.

Du skal ikke bedrive hor.

Det er:

Vi skal frygte og elske Gud, saa vi lever et kyskt og tugtigt levnet, hverken siger eller gjør noget utugtigt; enhver skal elske og ære sin ægtefælle.

76. Hvorledes overtrædes dette bud?

1. Naar ægtefolk er utro mod hverandre.

Ebr. 13, 4. Ægteskabet være i agt og ære hos alle.

2. Ved alle slags utugtige tanker, lyster, ord og gjerninger i eller udenfor ægtestanden.

Ef. 5, 3. Horeri og al urenhed nævnes end ikke iblandt eder som det sømmer de hellige.

77. Hvem har indstiftet ægteskabet?

Gud har selv indstiftet det i paradiset.

1 Mos. 2, 21—24; 1, 27. 28. Matth. 19, 4—6.

78. Hvorledes betragter utro ægtefolk denne Guds hellige indstiftelse?

De foragter den og paadrager sig derved Guds dom.

Ebr. 13, 4. Skjørlevnere og horkarle skal Gud dømme.

79. Sig mig nogle steder i skriften, hvor alslags ukyskhed forbydes.

Farer ikke vild: hverken skjørlevnere, ei heller horkarle, ei heller blødagtige, ei heller de, som synder mod naturen, skal arve Guds rige. 1 Kor. 6, 9.

Jesus siger: „Hver den, som ser paa en kvinde for at begjære hende, har allerede bedrevet hor med hende i sit hjerte." Matth. 5, 28.

Ingen raadden snak udgaa af eders mund! Ef. 4, 29.

80. Hvorfor er denne synd saa afskyelig?

Fordi den mere end nogen anden synd besmitter baade sjæl og legeme.

81. Hvorledes skal vi bevare os for ukyskhed?

Vi skal vaage, bede og vogte os for alt det, som optænder de onde lyster.

Matth. 26, 41. Vaag og bed, at I ikke skal falde i fristelse.

82. Hvad er det, som optænder de onde lyster?

Fraadseri og drukkenskab, usedelige og letsindige fornøielser, slet selskab, læsning af slette bøger og alt det, som vækker kjødelige og urene tanker.

83. Er ikke fraadseri og drukkenskab i sig selv stor synd?

Jo visselig; fraadseri og drukkenskab er en skjendig misbrug af Guds gaver, hvorved vi fordærver legeme og sjæl og udelukker os selv fra Guds rige.

Luk. 21, 34. Vogter eder selv, at ikke eders hjerter besværes med fraadseri og drukkenskab og med sorg for næring, og hin dag kommer uforvarende over eder.

84. Hvad befaler Gud os i det sjette bud?

Vi skal leve et kyskt og tugtigt levnet, enten vi er gifte eller ugifte, og enhver skal elske og ære sin egtefælle.

Det syvende bud.

Du skal ikke stjæle.

Det er:

Vi skal frygte og elske Gud, saa vi ikke tager vor næstes penge eller gods fra ham og ikke tilvender os dem med falske varer eller anden svig, men hjælper ham at fremme sin næring og bevare sit gods.

85. Hvad er det at stjæle?

Det er at skille næsten ved noget af hans gods, endog det allermindste, mod hans vilje.

86. Paa hvor mange maader kan man stjæle?

Paa en grovere eller finere maade.

87. Hvem begaar det grove tyveri?

Alle de, som ligefrem, uden mindste skin af ret, tager næstens penge eller gods.

Ef. 4, 28. Den, som stjal, stjæle ikke fremdeles.

88. Hvem begaar det fine tyveri?

Alle de, som ved nogensomhelst svig tager eller tilbageholder fremmed gods.

1 Thess. 4, 6. Ingen skal forurette eller bedrage sin broder i nogen sag; thi Herren er hevner over alt saadant.

89. Er det synd at hæle med en tyv?

Ja, „hæleren er ikke bedre end stjæleren".

Ordspr. 29, 24. Den, som deler med en tyv, hader sin sjæl.

90. Hvad dom fælder Guds ord over alle tyve og røvere?

De skal ikke arve Guds rige.

1 Kor. 6 10. Hverken tyve eller røvere skal arve Guds rige.

91. Kan ikke enhver gjøre med sit gods, hvad han vil?

Nei, vi er husholdere over Guds gaver og skal engang gjøre regnskab derfor.

Luk. 16, 2. Matth. 25, 14—30.

92. Hvad befaler Gud os i det syvende bud?

Vi skal være redelige i al vor færd og hjælpe vor næste til at fremme sin næring og bevare sit gods.

1 Joh. 3, 17. Den, som har verdens gods og ser sin broder lide mangel og lukker sit hjerte for ham, hvorledes bliver Guds kjærlighed i ham?

Jak. 2, 13. Der skal gaa en ubarmhjertig dom over den, som ikke gjør barmhjertighed.

Det ottende bud.

Du skal ikke sige falskt vidnesbyrd mod din næste.

Det er:

Vi skal frygte og elske Gud, saa vi ikke lyver paa vor næste, ikke forraader ham, ikke bagtaler ham, ikke paafører ham ondt rygte, men undskylder ham, taler vel om ham og tager alt i den bedste mening.

93. Hvad er falskt vidnesbyrd?

Al usandfærdig tale om næsten i eller udenfor retten.

94. Hvorledes siges falskt vidnesbyrd i retten?

Naar et vidne stadfæster løgn, eller en dommer dømmer løgn at være sandhed og ret at være uret.

95. Hvorledes siges falskt vidnesbyrd udenfor retten?

Naar vi i daglig tale lyver paa vor næste, bagtaler ham og fører ham i ondt rygte.

Ef. 4, 25. Aflæg løgn og tal sandhed, hver med sin næste.

96. Er det synd at tale om næstens feil, naar det, vi siger, er sandt?

Ja, naar vi gjør det af et ukjærligt hjerte, enten for at skade vor næste eller af letsindighed og skadelyst.

Matth. 12, 36. Menneskene skal gjøre regnskab paa dommens dag for hvert utilbørligt ord, som de har talt.

97. Hvad befaler Gud os i det ottende bud?

Vi skal altid være sanddrue, undskylde og tale vel om vor næste, saalangt sandheden tillader det, og tage alt i den bedste mening.

1 Kor. 13, 5—7. Kjærligheden tænker ikke ondt; den glæder sig ikke over uretfærdighed, men glæder sig ved sandhed; den fordrager alt, tror alt, haaber alt, taaler alt.

Det niende bud.

Du skal ikke begjære din næstes hus.

Det er:

Vi skal frygte og elske Gud, saa vi ikke med svig eller list tragter efter vor næstes arv eller gods og ei søger at tilvende os det, om der end kunde synes nogen ret at være paa vor side, men hjælper ham, at han maa beholde sit ubeskaaret.

Det tiende bud.

Du skal ikke begjære din næstes hustru eller hans tjener eller hans pige eller hans okse eller hans asen eller noget af det, som hører din næste til.

Det er:

Vi skal frygte og elske Gud, saa vi ikke vil tilvende os vor næstes hustru eller tjener eller fæ ved nogen underfundighed, ikke skille ham af med dem enten med vold eller nogen list, men paaminde og tilholde hustru og tjenere at forblive tro og gjøre, hvad de er skyldige.

98. Hvad forbyder Gud os i det niende og tiende bud?

Al syndig lyst efter det, som hører vor næste til.

99. Hvad befaler Gud os i det niende og tiende bud?

Vi skal hjertelig unde vor næste alt godt, glæde os ved hans velfærd og gjøre vort til, at han kan beholde, hvad der tilhører ham.

100. Hvad kræver nu Gud af os i sin hellige lov?

Fuldkommen renhed og hellighed i alle vore tanker, begjæringer, ord og gjerninger.

Jak. 2, 10. Hvo, som holder den hele lov, men støder an i ett bud, er bleven skyldig i dem alle.

Matth. 5, 48. I skal være fuldkomne, ligesom eders Fader, som er i himlene, er fuldkommen.

101. Hvad siger Gud om alle sine bud?

Jeg, Herren din Gud, er en nidkjær Gud, som hjemsøger fædres ondskab paa børn, paa dem i tredje og paa dem i fjerde led, paa dem, som hader mig; men jeg gjør miskundhed i tusend led mod dem, som elsker mig, og som holder mine bud.

Det er:

Gud truer haardelig alle dem, som krænker og overtræder disse bud; derfor skal vi frygte for hans vrede og ikke handle imod dem.

Derimod lover han alle dem, som holder disse bud, naade og alt godt; derfor skal vi ogsaa elske ham og forlade os paa ham og gjerne følge hans befalinger.

102. Hvad minder Gud os om i disse sine ord?

Han minder os om, at han er en nidkjær Gud, som i hellig vrede straffer al synd.

103. Hvad er synd?

Synd er alt det, som strider mod Guds lov.

104. Hvad er arvesynden?

Vor naturs medfødte vanart, dybe fordærvelse og onde tilbøielighed.

Salm. 51, 7. Se, i misgjerning er jeg født, og i synd har min moder undfanget mig.

Rom. 5, 12. Synden kom ind i verden ved ett menneske, og døden ved synden, og saaledes trængte døden igjennem til alle mennesker, idet de syndede alle.

105. Hvad er gjerningssynd?

Alle onde tanker, begjæringer, ord og gjerninger, som kommer af arvesynden.

106. Er det ligesaavel synd at undlade det gode som at gjøre det onde?

Ja visselig; den, som ved at gjøre godt og gjør det ikke, for ham er det synd. Jak. 4, 17.

107. Lever Guds børn altid efter sin himmelske Faders vilje?

De afskyr det onde og søger af hjertet at holde Guds bud; men de erfarer daglig, at de synder, og at det nye liv er skrøbeligt hos dem.

Salm. 19, 13. Hvo merker, hvor ofte han feiler? Forlad mig mine lønlige brøst!

Rom. 7, 19. Det gode, som jeg vil, gjør jeg ikke; men det onde, som jeg ikke vil, det gjør jeg.

108. Hvad gjør Guds børn, naar de merker synden hos sig?

De bliver inderlig bedrøvede, beder Gud om tilgivelse og søger alvorlig at aflægge synden.

109. Hvordan er verdens børns forhold til synden?

De finder behag i den og søger ikke tilgivelse hos Gud.

110. Hvad truer Gud dem med, som overtræder hans bud?

Han vil hjemsøge, det er: straffe deres ondskab.

111. Hvorledes straffer Gud synden?

Baade paa legeme og sjæl, baade i tid og evighed.

Gal. 3, 10. Forbandet er hver den, som ikke bliver ved i alle de ting, som er skrevne i lovens bog, saa at han gjør dem.

112. Hvad lover Gud dem, som holder hans bud?

Han vil gjøre miskundhed mod dem indtil tusend led.

113. Hvad forstaaes her ved miskundhed?

Alt godt for legeme og sjæl i tid og evighed.

1 Tim. 4, 8. Gudfrygtighed er nyttig til alle ting, da den har forjættelse for det liv, som nu er, og for det tilkommende.

---

114. Hvilken salighedsvei viser altsaa loven os?

Den siger: „Hold budene, saa skal du blive salig."

Luk. 10, 28. Gjør dette, saa skal du leve.

115. Kan da noget menneske holde Guds bud saaledes, at han kan blive retfærdig for Gud og salig?

Nei; ethvert menneske er en synder og fattes den kjærlighed, som er lovens opfyldelse.

Rom. 10, 3. Da de ikke kjender Guds retfærdighed og tragter efter at oprette en egen retfærdighed, underkaster de sig ikke den Guds retfærdighed.

116. Viser da Gud os i sit ord en vei, paa hvilken en synder kan blive retfærdig for ham og salig?

Ja, ved sit hellige evangelium.

Rom. 1, 16. Kristi evangelium er en Guds kraft til saliggjørelse for hver den, som tror.

117. Hvor i katekismen handles der om evangeliet?

I de fire sidste parter.

Den anden part.

Troens artikler.

18. Hvorom handler troens artikler?

Om den treenige Guds væsen, vilje og gjerninger.

119. Hvoraf ved du, at Gud er til?

1. Af verdens skabelse, opholdelse og styrelse.

Rom. 1, 19. 20. Det, som man kan vide om Gud, er aabenbaret dem; thi Gud har aabenbaret dem det; thi hans

usynlige væsen, baade hans evige kraft og guddommelighed, sees fra verdens skabelse af, idet de forstaaes af gjerningerne, saa de ikke har nogen undskyldning.

2. Af samvittigheden, som frygter, naar jeg gjør ondt, og er glad, naar jeg gjør godt.

Rom. 2, 15. De (hedningerne) viser lovens gjerning at være skreven i deres hjerter, idet deres samvittighed vidner med, og tankerne indbyrdes anklager eller og forsvarer hverandre.

3. Af Guds eget ord, hvori han klarest vidner om sig selv.

Joh. 1, 18. Ingen har nogen tid seet Gud; den enbaarne Søn, som er i Faderens skjød, han har forklaret ham.

120. Hvad er Gud?

Gud er en aand, som er evig, almægtig, alvidende, allestedsnærværende, vis, god, barmhjertig, hellig, sanddru og retfærdig.

Joh. 4, 24. Gud er en aand, og de, ham tilbeder, bør tilbede i aand og sandhed.

Salm. 90, 2. Før bjergene blev til, og du frembragte jorden og jorderige, ja fra evighed til evighed er du, Gud!

Luk. 1, 37. Hos Gud er ingen ting umulig.

1 Joh. 3, 20. Gud kjender alle ting.

Ap. gjern. 17, 27. Herren er sandelig ikke langt fra nogen af os.

Salm. 104, 24. Herre, hvor mange er dine gjerninger! Du gjorde dem alle viselig.

1 Joh. 4, 16. Gud er kjærlighed.

Salm. 106, 1. Priser Herren; thi han er god, thi hans miskundhed varer evindelig.

Salm. 103, 13. Som en fader forbarmer sig over sine børn, forbarmer Herren sig over dem, som frygter ham.

Es. 6, 3. Hellig, hellig, hellig er den Herre Zebaoth, al jorden er fuld af hans herlighed.

4 Mos. 23, 19. Gud er ikke et menneske, at han skulde lyve, ei heller et menneskes barn, at han skulde angre.

Salm. 7, 12. Gud er en retfærdig dommer.

121. Er der flere end een Gud?

Nei, der er kun en eneste sand Gud og ellers ingen foruden ham.

5 Mos. 6, 4. Hør, Israel, Herren vor Gud, Herren er een.

122. Hvor mange personer er der i Gud?

Tre: Faderen, Sønnen og den Hellig-Aand; disse tre er ett og hverandre fuldkommen lige i væsen og værdighed.

Matth. 28, 19. Gaar hen og gjør alle folk til disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og den Hellig-Aands navn.

Den første artikel.

Om skabelsen.

Jeg tror paa Gud Fader, almægtigste, himlens og jordens skaber.

Det er:

Jeg tror, at Gud har skabt mig tilligemed alle andre skabninger, at han har givet mig legeme og sjæl, øine, øren og alle andre lemmer, fornuft og alle sanser;

og ikke det alene, men jeg tror ogsaa, at han opholder alle ting, som ellers maatte forgaa, at han rigelig og daglig forsørger mig med al nødtørft og næring for dette legeme og liv og giver klæder, sko, mad og drikke, hus og hjem, ægtefælle, børn, mark, fæ og alt det, som godt er.

Jeg tror ogsaa, at han forsvarer mig imod al fare, at han afvender og forhindrer alt ondt,

og alt dette gjør han, ikke formedelst nogen min fortjeneste, men ene og alene af sin faderlige godhed og barmhjertighed.

For alt dette er jeg skyldig til at takke ham, love ham, adlyde hans vilje allesteds og tjene ham.

Det er altsammen baade vist og sandt i alle maader.

123. Hvad vil det sige, at du tror paa Gud Fader?

Jeg tror, at Gud er Jesu Kristi fader og min fader, og jeg overgiver mig til hans naade og kjærlighed med mit hjertes hele tillid.

124. Hvorfor kalder vi Gud himlens og jordens skaber?

Fordi han ved sit almægtige ord har frembragt verden og alt, hvad deri er.

Salm. 33, 9. Han talte og det skede; han bød, og det stod der.

125. Tager Gud sig fremdeles af den skabte verden?

Ja, ved sit naadige forsyn opholder og styrer han alle ting.

126. Hvad vil det sige, at Gud opholder alle ting?

Han lader alle ting vedblive, saalænge han finder det tjenligt, og drager faderlig omsorg for alle sine skabninger.

1 Mos. 8, 22. Saalænge jorden er til, skal sæd og høst og frost og hede og sommer og vinter og dag og nat ikke aflade.

Ap. gjern. 17, 25. Gud giver alle liv og aande og alle ting.

127. For hvem sørger Gud mest?

For menneskene, og især for sine troende børn.

Matth. 6, 26. 27. 28. 30. Ser til himmelens fugle! De saar ikke, høster ikke og samler ikke i lader, og eders himmelske Fader føder dem; er ikke I meget mere end de? Men hvo iblandt eder kan lægge en alen til sin vekst, endog han bekymrer

sig derfor? Og hvi bekymrer I eder for klæderne? Betragter Iljerne paa marken, hvorledes de vokser: de arbeider ikke, spinder heller ikke. — Klæder da Gud saaledes det græs paa marken, som staar idag og imorgen kastes i ovnen, skulde han ikke meget mere klæde eder, I lidet troende?

128. Hvorledes styrer Gud menneskene med hensyn til deres synder?

Han taaler, at de synder, sætter grænser for deres synd og styrer sagens udfald saa, at alting maa tjene dem tilgode, som elsker ham.

1 Mos. 50, 20. I tænkte ondt mod mig, men Gud tænkte det til det gode.

129. Skjønner vi altid Guds forsyns veie?

Nei, de er ofte skjulte for vore øine; men vi ved, at de ogsaa da er de kjærligste og bedste.

Es. 55, 8. 9. Mine tanker er ikke eders tanker, og eders veie er ikke mine veie, siger Herren; thi som himmelen er høiere end jorden, saa er mine veie høiere end eders veie og mine tanker høiere end eders tanker.

30. I hvis haand skal du altsaa trygt lægge al din sag?

I Guds haand, der forsvarer mig mod al fare og afvender og forhindrer alt ondt.

131. Har du fortjent, at Gud er saa god mod dig?

Nei ingenlunde; alt dette gjør han ikke, fordi jeg har fortjent det, men ene og alene af sin faderlige godhed og barmhjertighed.

1 Mos. 32, 10.

132. Hvad skylder du Gud for al hans godhed?

Jeg skal takke ham, love ham, adlyde hans vilje allesteds og tjene ham.

Salm. 103, 2. Min sjæl, lov Herren og glem ikke alle hans velgjerninger!

133. Hvilke er de ypperste himmelske skabninger?

De hellige engle.

134. Hvad er de hellige engles gjerning?

De lover Gud og udfører hans befalinger, især ved at tjene de troende.

Ebr. 1, 14. Er de ikke alle tjenende aander, som udsendes til tjeneste for deres skyld, som skal arve salighed?

135. Er der ikke ogsaa onde engle?

Jo, der er onde engle, som ved hovmod og ulydighed er faldne af fra Gud og for evig udelukkede fra hans samfund. Deres fyrste er djævelen.

136. Hvilke er de ypperste jordiske skabninger?

Menneskene, som Gud satte til at herske over jorden.

137. Hvordan var mennesket, da det blev skabt af Gud?

Adam og Eva var uskyldige, uden synd og lig Gud.

1 Mos. 1, 27. Gud skabte mennesket i sit billede, han skabte det i Guds billede; mand og kvinde skabte han dem.

138. Hvori bestod Guds billede hos mennesket?

I sand visdom, retfærdighed og helligbed, fred og glæde.

Ef. 4, 24. Iført det nye menneske, som er skabt efter Gud i sandhedens retfærdighed og helligbed.

139. Hvad gavn havde legemet af Guds billede?

Fuldkommen sundhed, udødelighed og et sorgfrit ophold i paradisets frugtbare og yndige have.

140. Vedblev vore første forældre at være uskyldige og uden synd?

Nei, de faldt og mistede Guds billede; derved kom synden og døden ind i verden.

1 Mos. 2, 17. Paa den dag, du æder af det, skal du visselig dø.

Rom. 6, 23. Syndens sold er døden.

141. Hvori bestod især deres synd?

Den bestod især i deres hjerters vantro, egenkjærlighed og ulydighed mod Gud.

142. Hvem forførte dem til denne synd?

De lod sig forføre af Djævelen.

1 Mos. 3, 1—5. Joh. 8, 44.

143. Hvorledes har synden skadet menneskets sjæl?

1. Den har formørket forstanden.

1 Kor. 2, 14.

2. Den har gjort viljen uduelig til det gode og tilbøielig til alt ondt.

Rom. 8, 7. Kjødets sans er fiendskab mod Gud.

3. Den har forstyrret samvittighedens glæde og fred.

1 Mos. 3, 8. 10.

144. Hvorledes har synden skadet menneskets legeme?

Den har gjort det til et redskab for alle slags onde lyster, paaført det sygdom, nød, utallige smerter og omsider døden.

Job 14, 1. 2. Et menneske, født af en kvinde, lever en stakket tid og mættes af uro; som en blomst skyder han op og visner hen, og han flygter bort som skyggen og bliver ikke staaende.

145. Er alle mennesker blevne syndere ved vore første forældres fald?

Ja; fra vore første forældre har synden og døden forplantet sig til den hele menneskeslegt.

Rom. 5, 18. Ved ens fald er fordømmelse kommen over alle mennesker. Se sp. 104.

146. Vil da Gud lade menneskene gaa evig fortabt?

Nei; Gud har i kjærlighed sendt sin søn, Jesus Kristus, til verden for at frelse menneskene.

Joh. 3, 16. Saa har Gud elsket verden, at han har givet sin Søn, den enbaarne, forat hver den, som tror paa ham, ikke skal fortabes, men have et evigt liv.

147. Naar blev denne frelser først lovet verden?

Straks efter syndefaldet.

1 Mos. 3, 15. Kvindens sæd skal knuse slangens hoved.

148. Naar blev Kristus sendt til verden?

I tidens fylde, det er: til den tid, Gud selv havde bestemt og beredt.

Gal. 4, 4. Da tidens fylde kom, udsendte Gud sin Søn, født af en kvinde.

Den anden artikel.

Omgjenløsningen.

Jeg tror paa Jesus Kristus, Guds enbaarne Søn, vor herre, som blev undfangen af den Hellig-Aand, født af jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begraven, nedfor til Helvede, opstod tredje dag fra de døde, opfor til himmels, sidder hos Guds, den almægtige Faders, høire haand, hvorfra han skal igjenkomme for at dømme levende og døde.

Det er:

Jeg tror, at Jesus Kristus er sand Gud, født af Faderen fra evighed; jeg tror ogsaa, at han er sandt menneske, født af jomfru Maria,

at han er min herre, som har gjenløst mig, der var fortabt og fordømt til den evige død, og som har friet mig fra synd og fra død og fra satans rige, hverken med guld eller sølv, men med sit hellige og dyrebare blod og med sin ubillige og uskyldige død.

Og det har han gjort altsammen derfor, at jeg skal være hans egen som en synderlig ting, tjene ham retfær-

dig, uskyldig og salig og stedse leve og regjere med ham i hans rige, ligesom han opstod fra de døde, lever og regjerer i evighed. Det er altsammen baade vist og sandt i alle maader.

149. Hvad vil det sige, at du tror paa Jesus Kristus?

Jeg overgiver mig til ham med hele mit hjertes tillid som min eneste frelser fra synd og død og Satans rige.

Ap. gjern. 4, 12. Der er slet ikke frelse i nogen anden; thi der er heller ikke noget andet navn under himmelen, som er givet blandt mennesker, ved hvilket det bør os at vorde frelste.

150. Hvem er Jesus Kristus?

Guds og Marias søn, sand Gud og sandt menneske.

151. Af hvem har han den guddommelige natur?

Af Faderen fra evighed.

152. Af hvem har han den menneskelige natur?

Den har han antaget af sin moder Maria.

153. Hvorledes vidner den hellige skrift, at Jesus Kristus er sand Gud?

Skriften kalder ham Guds enbaarne Søn og ett med Faderen. Den kalder ham ogsaa udtrykkelig Gud.

Joh. 10, 30. Jeg og Faderen, vi er ett.

Joh. 5, 23. Alle skal ære Sønnen, ligesom de ærer Faderen. Hvo, som ikke ærer Sønnen, ærer ikke Faderen, som har udsendt ham.

Joh. 1, 1. I begyndelsen var ordet, og ordet var hos Gud, og ordet var Gud.

154. Hvorledes vidner skriften, at Kristus baade er Gud og menneske?

Den siger: Ordet blev kjød og boede iblandt os.

Joh. 1, 14.

155. Hvorfor maatte Guds Søn blive sandt menneske?

Forat han kunde lide og dø for os mennesker.

156. Hvorfor maatte vor Frelser være sand Gud?

Forat hans død og blod kunde have en evig forsonings kraft.

157. Er Jesus undfangen og født med synd?

Nei, han er undfangen af den Hellig-Aand og derfor uden synd.

Luk. 1, 35. Den Hellig-Aand skal komme over dig, og den Høiestes Kraft skal overskygge dig; derfor skal ogsaa det hellige, som fødes af dig, kaldes Guds Søn.

158. Hvad betyder det navn Jesus?

Jesus betyder en frelser.

Matth. 1, 21. Du skal kalde hans navn Jesus; thi han skal frelse sit folk fra deres synder.

159. Hvad betyder det navn Kristus?

Det samme som Messias, det er: den salvede eller indviede.

160. Hvormed blev Jesus salvet?

Med den Hellig-Aand og Kraft.

Ap. gjern. 10, 38.

161. Hvortil blev han salvet og indviet?

Til ypperstepræst, profet og konge.

162. Hvori bestaar Kristi ypperstepræstelige gjerning?

Han har ofret sig selv for vore synder og beder altid for os.

Ebr. 7, 27. Han frembar offer for folkets synder een gang for alle, idet han ofrede sig selv.

Rom. 8, 34. Han er ved Guds høire haand og træder frem for os.

163. Hvori bestaar Kristi profetiske gjerning?

Han lærer os Guds vilje til vor salighed.

Luk. 24, 19. Han var en profet, mægtig i gjerning og ord for Gud og alt folket.

164. Hvori bestaar Kristi kongelige gjerning?

Han regjerer, opholder og forsvarer sine troende imod deres fiender.

Luk. 1, 33. Han skal være en konge over Jakobs hus evindelig, og der skal ikke være ende paa hans kongerige.

165. Hvad navn har de troende efter Kristus?

De kaldes kristne, det er: salvede.

1 Joh. 2, 20. I har salvelse af den Hellige og ved alt.

166. Hvormed har Kristus gjenløst os?

Med sit hellige og dyrebare blod og med sin ubillige og uskyldige død har han betalt for vore synder, og ved sit hellige levnet og sin fuldkomne lydighed har han opfyldt loven i vort sted.

1 Petr. 1, 18. 19. Ikke med forkrænkelige ting, sølv eller guld, er I forløste fra eders forfængelige omgjængelse, men med Kristi dyrebare blod som et ulasteligt og lydeløst lams.

167. Hvem har Kristus gjenløst?

Mig arme, fortabte og fordømte menneske.

168. Har Kristus ikke gjenløst alle mennesker?

Jo; Kristus Jesus gav sit liv til en gjenløsning for alle. 1 Tim. 2, 6.

1 Joh. 2, 2. Han er en forsoning for vore synder, dog ikke for vore alene (nemlig de troendes), men ogsaa for hele verdens.

169. Bliver dog ikke mange fordømte af dem, som Kristus har gjenløst?

Jo visselig; de støder ham fra sig i ubodfærdighed og vantro.

2 Petr. 2, 1. De fornegter den herre, som har kjøbt dem, og fører over sig selv en hastig fordærvelse.

Joh. 3, 18. Hvo, som ikke tror, er allerede dømt, fordi han ikke har troet paa Guds enbaarne Søns navn.

170. Hvem faar del i Kristi gjenløsning?

De, som omvender sig og tror paa ham.

171. Hvad frugt har den troende af Kristi gjenløsning?

Han er ved den fri[illegible] fra synden, døden og Satans rige.

172. Hvorledes er den troende ved Kristi gjenløsning friet fra synden?

1. Syndens skyld og straf er borttagen fra ham.

Kol. 1, 14. I Kristus har vi ved hans blod forløsning, nemlig syndernes forladelse.

2. Synden hersker ikke mere over ham.

Rom. 6, 14. Synden skal ikke herske over eder.

3. Synden bliver ved en salig død ganske udryddet hos ham.

173. Hvorledes er den troende ved Kristi gjenløsning friet fra døden?

Den aandelige død har tabt sin magt over ham, den timelige død er bleven ham en indgang til livet, og den evige død er ikke mere at frygte for ham.

Joh. 11, 25. 26. Jesus sagde: Jeg er Opstandelsen og livet; hvo, som tror paa mig, om han end dør, skal han dog leve.

174. Hvorledes er den troende ved Kristi gjenløsning friet fra Satan og hans rige?

Satan har ingen magt over den troende, naar han ikke selv giver sig i hans tjeneste.

Ebr. 2, 14. Han er bleven delagtig i kjød og blod, forat han ved døden skulde gjøre den magtesløs, som havde dødens vælde, det er Djævelen.

175. I hvilken hensigt har Kristus gjenløst dig?

Jeg skal være hans egen, leve med ham i hans rige og tjene ham retfærdig, uskyldig og salig.

1 Kor. 6, 20. I er dyrekjøbte; ærer derfor Gud i eders legeme og eders aand, hvilke hører Gud til.

176. Hvad gjorde Kristus for at blive vor frelser og gjenløser?

Han fornedrede sig selv og blev lydig indtil døden, ja korsets død. Fil. 2, 8.

177. Hvor mange stykker hører til Kristi fornedrelse?

Fem: 1) den fattige fødsel, 2) lidelsen, 3) korsfæstelsen, 4) døden, 5) begravelsen.

178. Hvorfor begyndte Kristus sit liv med den fattige fødsel i stalden?

For at vise, at hans rige ikke er af denne verden, og for ved sin fattigdom at gjøre os rige.

179. Naar led han allermest?

I den sidste nat før sin død og paa langfredag, da han blev overgiven i sine fienders vold, bunden, slagen, hudstrøgen, tornekronet og tilsidst naglet til korset.

180. Led Kristus alene paa legemet?

Nei; hans største lidelse var en forfærdelig sjæleangst over vore synder.

181. Naar led han især denne angst?

I urtegaarden, da han svedede den blodige sved og sagde: „Min sjæl er bedrøvet indtil døden;“ og paa korset, da han raabte: „Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?“

Es. 53, 4. 5. Sandelig, vore sygdomme har han taget paa sig, og vore piner har han baaret; han er saaret for vore overtrædelser, knust for vore misgjerninger; straffen laa paa ham, forat vi skulde have fred, og vi har faaet lægedom ved hans saar.

182. Hvorledes bar Jesus al sin lidelse?

Taalmodig som et lam, der føres til slagterbænken. Es. 53, 7.

183. Hvad frugt har vi af Kristi død?

Derved er døden som syndens sold betalt.

Rom. 5, 10. Vi blev forligte med Gud ved hans Søns død, da vi var fiender.

184. Hvad trøst har vi af Kristi begravelse?

Han har begravet vore synder, helliget vore grave og borttaget deres fælhed.

185. Hvad skal vi mene om Kristi hele liv og lidelse i hans fornedrelse?

Hans liv og lidelse er en forsoning for vore synder og et eksempel for de troende paa helligheð i levnet og taalmodighed i lidelse.

1 Petr. 2, 21. Kristus har lidt for os og efterladt os et eksempel, forat I skal efterfølge hans fodspor.

186. Blev Kristus i fornedrelsen og døden?

Nei; Gud ophøiede ham og gav ham et navn, som er over alt navn. Fil. 2, 9.

187. Hvor mange stykker hører til Kristi ophøielse?

Fem: 1) hans nedfart til Helvede, 2) opstandelse, 3) himmelfart, 4) sæde hos Faderens høire haand, 5) gjenkomst til dommen over levende og døde.

188. Hvad udrettede Kristus, da han nedfor til Helvede?

Han aabenbarede den seir, han havde vundet over Djævelen, og prædikede for aanderne, som var i forvaring. 1 Petr. 3, 18. 19.

189. Hvad gavn har vi af Kristi opstandelse?

1. Den viser os, at han er Guds Søn, der har seiret over døden og betalt for alle vore synder; ja uden den var der ikke liv og frelse.

Rom. 1, 4. Han blev kraftig bevist at være Guds Søn ved opstandelsen fra de døde.

2. Den giver os kraft til at staa op fra den aandelige død og vandre i et nyt og helligt levnet.

Rom. 6, 4. Ligesom Kristus er opreist fra de døde ved Faderens herlighed, saa skal og vi vandre i et nyt levnet.

3. Den forsikrer os om vore legemers opstandelse til herlighed.

190. Hvilken befaling gav Jesus sine disciple i tiden efter sin opstandelse?

Han bød dem, at de skulde gaa ud i verden og forkynde evangeliet for alle folk. (Missionen).

Matth. 16, 15. Matth. 28, 19.

191. Hvor gik han derpaa hen?

Han forlod jorden med sin synlige nærværelse og gik ind til sin Faders herlighed for at berede os et sted i det himmelske hjem.

Joh. 14, 2. I min Faders hus er der mange værelser; jeg gaar bort for at berede eder sted.

192. Hvad formaning skal vi tage af Kristi himmelfart?

Vi skal være himmelsk sindede, ja have lyst til at fare herfra og være med Kristus.

Kol. 3, 1. Er I opreiste med Kristus, da søger det, som er oventil, hvor Kristus sidder hos Guds høire haand.

193. Hvad betyder Kristi sæde hos Faderens høire haand?

Kristus er ogsaa efter sin menneskelige natur delagtig i Guds magt og herlighed og hersker over alle ting.

1 Pet. 3, 22. Han er hos Guds høire haand, idet engle og magter og kræfter er ham underlagte.

194. Hvad gavn har vi af Kristi sæde hos Faderens høire haand?

Han forsvarer sit rige mod dets fiender, beder for os og sender os sin Hellig-Aand.

195. Er Kristus ikke mere tilstede her paa jorden?

Jo, paa en kraftig, skjønt usynlig maade.

Matth. 28, 20. Se, jeg er med eder alle dage indtil verdens ende.

196. Naar vil han anden gang komme synlig til verden?

Han vil komme igjen paa den yderste dag for at dømme levende og døde.

Luk. 21, 27. Da skal de se menneskens søn komme i skyen med kraft og megen herlighed.

2 Kor. 5, 10. Det bør os alle at aabenbares for Kristi domstol, forat enhver kan faa efter det, som er skeet ved legemet, efter det, han har gjort, enten godt eller ondt.

197. Efter hvilken regel vil Kristus dømme os?

Han vil dømme os efter sit ord.

Joh. 12, 48. Det ord, som jeg har talt, det skal dømme ham paa den yderste dag.

198. Er det nok, at du ved alt dette om Kristus og holder det for sandt?

Nei, den Hellig-Aand maa lære mig at kjende Kristus i en sand og levende tro.

Den tredje artikel.

Om helliggjørelsen.

Jeg tror paa den Hellig-Aand, en hellig, almindelig kirke, de helliges samfund, syndernes forladelse, kjødets opstandelse og det evige liv. Amen.

Det er:

Jeg tror, at jeg ikke af min styrke eller fornuft kan tro paa Kristus eller komme til Kristus, min herre;

men det er den Hellig-Aands gjerning, som har kaldet mig ved evangeliet, som har oplyst mig med sine gaver, som har helliggjort og opholdt mig i den sande tro;

ligesom han ogsaa kalder, samler, oplyser, helliggjør den hele kristne menighed paa jorden og opholder den hos Jesus Kristus i den sande og ene tro.

I denne kristne menighed giver han mig og alle tro-

ende daglig en fuld syndernes forladelse og vil paa den yderste dag opvække mig og alle døde og give mig med alle troende et evigt liv.

Det er atsammen baade vist og sandt i alle maader.

199. Hvad vil det sige, at du tror paa den Hellig-Aand?

Jeg sætter hele mit hjertes tillid til ham som min veileder og helliggjører, der giver mig kraft til at tro paa Jesus og leve efter hans vilje.

1 Kor. 12, 3. Ingen kan kalde Jesus herre uden ved den Hellig-Aand.

200. Hvem er den Hellig-Aand?

Sand Gud tilligemed Faderen og Sønnen.

1 Kor. 2, 10. Aanden ransager alle ting, ogsaa Guds dybheder.

1 Kor. 3, 16. Ved I ikke, at I er Guds tempel, og Guds Aand bor i eder?

201. Hvad er den Hellig-Aands gjerning?

Han kalder, oplyser, helliggjør og opholder.

202. Hvad vil det sige, at den Hellig-Aand kalder menneskene?

Han vækker vore hjerter til syndserkjendelse og indbyder os til at modtage Guds naade i Kristus.

Ef. 5, 14. Vaagn op, du, som sover, og staa op fra de døde, og Kristus skal lyse for dig.

203. Ved hvilket middel kalder den Hellig-Aand menneskene?

Ved ordet, idet han ved loven vækker os og ved evangeliet indbyder os til Kristus.

Rom. 3, 20. Ved loven kommer syndens erkjendelse.

2 Thess. 2, 14. Han kaldte eder ved vort evangelium til at vinde vor heres Jesu Kristi herlighed.

Matth. 22, 1—14.

204. Hvilke midler bruger Gud for at faa menneſkene til at agte paa den Hellig-Aands kald?

Han bruger ſnart lidelſer, ſnart velgjerninger, ſnart andres eksempler og ſaadant mere, ſom kan bringe menneſkene til eftertanke.

205. Følger alle menneſker den Hellig-Aands kald?

Nei, mange ſtaar den Hellig-Aand imod og vil ikke omvende ſig og komme til Kriſtus.

Ap. gjern. 7, 51. I modſtaar altid den Hellig-Aand.

Eſ. 65, 2. Jeg udbredte mine hænder den hele dag til et gjenſtridigt folk.

206. Hvad er det at forhærde ſig?

Det er, at menneſket gjenſtridig vedbliver at foragte og trodſe den Hellig-Aands paamindelſe i ſamvittigheden.

207. Hvem følger den Hellig-Aands kald?

De, ſom omvender ſig og tror evangeliet.

Mark. 1, 15. Tiden er fuldkommet, og Guds rige er nær; omvender eder og tror evangeliet!

208. Hvad er det at omvende ſig?

Det er at erkjende ſine ſynder med hjertelig anger og bedrøvelſe, bekjende dem oprigtig for Gud og alvorlig ſøge hans naade i Kriſtus.

Eſ. 55, 7. Den ugudelige forlade ſin vei, og hver, ſom gjør uret, ſine tanker, og omvende ſig til Herren, og han ſkal forbarme ſig over ham.

2 Kor. 7, 10. Bedrøvelſen efter Gud virker omvendelſe til ſalighed, ſom ikke fortrydes; men verdens bedrøvelſe virker døden.

209. Hvorledes kommer vi til erkjendelſe om, at Guds naade er at finde i Kriſtus?

Ved den Hellig-Aands oplysning.

210. Hvad vil det sige, at den Hellig-Aand oplyser os?

Han gjør evangeliets sandheder levende for vort hjerte.

Joh. 14, 26; 16, 13.

211. Hvordan er vor kundskab om disse sandheder, saalænge den Hellig-Aand ikke oplyser vort hjerte?

Saalænge er den blot en død kundskab, som ikke fører til omvendelse og tro, men lader mennesket blive i sine synder.

212. Hvori bestaar den sande og levende tro paa Jesus Kristus?

Troen bestaar deri,

at en bodfærdig sjæl griber Jesus Kristus som sin eneste frelser fra synd, død og Satans rige,

tager al sin tilflugt til ham og hans fortjeneste, og bygger paa ham med fortrolig tillid.

213. Er det kun den bodfærdige sjæl, der kan have denne tro paa Jesus Kristus?

Ja, den tro, som griber Kristus og hans forløsning, kan alene virkes i det hjerte, der inderlig føler sin nød og jammer under synden.

Matth. 9, 12. De kjerske har ikke lægen behov, men de, som har ondt.

214. Er den sande tro altid og hos alle lige sterk?

Nei, undertiden er den meget svag og tør neppe tilegne sig Guds naade.

Mark. 9, 24. Jeg tror, herre! Hjælp min vantro!

215. Hvorpaa kjendes, at den svage tro er en sand tro?

Paa et alvorligt had til synden og en inderlig længsel efter naaden.

216. Tager Gud imod en saadan svag tro?

Ja, naar den kun er sand og oprigtig.

Es. 42, 3. Det knækkede rør skal han ikke sønderbryde, og den rygende tande skal han ikke udslukke.

217. Hvad gavn har et menneske af den sande, levende tro paa Kristus?

Han bliver ved den retfærdiggjort, gjenfødt, helliggjort og omsider evig salig.

218. Hvad er retfærdiggjørelsen?

Gud tilregner af naade en bodfærdig og troende synder Kristi retfærdighed,

frikjender ham fra synden og dens straf og anser ham i Kristus, som om han aldrig havde syndet.

2 Kor. 5, 21. Den, som ikke vidste af synd, har Gud gjort til synd for os, forat vi skal i ham vorde retfærdige for Gud.

Rom. 3, 24. De bliver retfærdiggjorte uforskyldt af hans naade ved den forløsning, som er i Kristus Jesus.

219. Hvad er det da, den troende faar ved retfærdiggjørelsen?

Syndernes forladelse og barnekaar hos Gud.

Ef. 1, 7. I Kristus har vi ved hans blod forløsning, syndernes forladelse, efter hans naades rigdom.

Gal. 3, 26. I er jo alle Guds børn ved troen paa Kristus Jesus.

220. Hvad bevæger Gud til saaledes at forlade synden?

Ene og alene hans uendelige naade og barmhjertighed.

221. For hvis skyld forlader Gud os synden?

For Kristi skyld, som med sit blod paa korset har sonet for al verdens synd.

Joh. 1, 29. Se det Guds lam, som bærer verdens synd!

222. Hvad følger nødvendig med syndernes forladelse?

Alle et Guds barns salige rettigheder, aaben adgang til den himmelske Faders daglige velsignelse og til det evige livs herlige arv.

Salm. 32, 1. 2. Salig er den, hvis overtrædelse er forladt, hvis synd er skjult. Saligt er det menneske, som Herren ikke tilregner misgjerning, og i hvis aand ikke er svig.

223. Hvad er gjenfødelsen?

Den naadegjerning af Guds aand, at han tager bolig i vort hjerte, fornyer Guds billede i os og saaledes skaber et nyt Guds menneske.

2 Kor. 5, 17. Dersom nogen er i Kristus, er han en ny skabning; det gamle er forbiganget, se, alt er blevet nyt.

224. Hvilken forandring sker med mennesket ved gjenfødelsen?

Vi faar et nyt hjerte eller et nyt aandeligt liv, nemlig:

i forstanden et nyt aandeligt lys,
i samvittigheden sand fred og glæde,
i viljen en hellig lyst, kraft og længsel.

Ez. 36, 26. Jeg vil give eder et nyt hjerte og en ny aand inden i eder, og jeg vil borttage stenhjertet af eders kjød og give eder et kjødhjerte.

225. Hvori bestaar egentlig det nye liv, som skabes ved gjenfødelsen?

I kjærlighed til Gud, som har elsket os først.

226. Ved hvilke midler virkes gjenfødelsen?

Hos smaa børn virkes den af vand og Aand i daabens sakramente, men hos dem, der er faldne fra sin daabs naade, tillige ved Guds ord.

Joh. 3, 5. Jesus svarede: Sandelig, sandelig siger jeg dig: uden at nogen bliver født af vand og Aand, kan han ikke komme ind i Guds rige.

1 Petr. 1, 23. I er gjenfødte, ikke af forkrænkelig, men uforkrænkelig sæd, ved Guds ord, som lever og bliver evindelig.

227. Er det aldeles fornødent til salighed at gjenfødes?

Ja visselig; uden at vi fødes paany, kan vi ikke komme ind i Guds rige. Joh. 3, 3.

Joh. 3, 6. Hvad der er født af kjød, er kjød, og hvad der er født af Aanden, er aand.

228. Hvad virker den trofaste Hellig-Aand fremdeles hos den troende?

Han helliggjør og opholder ham.

229. Hvad er helliggjørelsen?

Den naadegjerning af Guds Aand, at han daglig mere og mere fornyer den troende efter Guds billede.

230. Hvorledes sker den daglige fornyelse?

Det gamle menneske eller synden aflægges mere og mere, og det nye menneske eller det ny aandelige liv kommer efterhaanden tilsyne i al vor færd.

Ef. 4, 22—24. I skal aflægge det gamle menneske, som fordærves ved bedragelige lyster, men fornyes i eders sinds aand og iføre eder det nye menneske, som er skabt efter Gud i sandhedens retfærdighed og helligheds.

231. Hvordan er da den kristnes daglige liv?

Han fornegter sig selv, strider mod Djævelen, verden og sit eget kjød, vokser i kjærlighed til Gud og næsten og søger i alle ting at gjøre Guds vilje.

Matth. 16, 24. Vil nogen komme efter mig, han fornegte sig selv og tage sit kors op og følge mig.

232. Kan da den troende ved sine gode gjerninger blive retfærdig for Gud og salig?

Nei, dertil duer vore bedste gjerninger slet intet; vort saligheds haab bygger vi alene paa Kristus og hans fortjeneste.

Luk. 17, 10. Naar I har gjort alt, som eder er befalet, da siger: Vi er unyttige tjenere; thi vi har gjort det, som vi var skyldige at gjøre.

233. Hvad er opholdelsen ved den Hellig-Aand?

Den naadegjerning af Guds Aand, at han bevarer os mod alle fristelser i den sande og levende tro paa Kristus indtil enden.

Fil. 1, 6. Han, som har begyndt en god gjerning i eder, vil fuldføre den indtil Jesu Kristi dag.

234. Ved hvilke midler helliggjør og opholder den Hellig-Aand den troende?

Ved ordet og den hellige nadverd.

235. Hvorledes opholder den Hellig-Aand de troende?

Han lærer og leder, tugter og trøster deres hjerter.

236. Hvad kaldes de mennesker, som den Hellig-Aand helliggjør og opholder i troen?

De kaldes hellige, Guds børn, hans elskelige og udvalgte, lemmer paa Jesu Kristi legeme, og det udgjør tilsammen den hellige, almindelige kirke.

237. Hvad er da den hellige, almindelige kirke?

Kirken er de helliges eller sande troendes forsamling, hvor Guds ord forkyndes rent og sakramenterne forvaltes rettelig.

238. Hvorfor kaldes kirken hellig?

Fordi den Hellig-Aand bor i den og der udfører sin gjerning til helliggjørelse i alle dens lemmer; derfor kaldes kirken hellig, uagtet den synd og skrøbelighed, som findes i den.

1 Petr. 2, 9. I er en udvalgt slegt, et kongeligt præsteskab, et helligt folk, et folk til eiendom, forat I skal forkynde hans dyder, som kaldte eder fra mørket til sit underfulde lys.

239. Hvorfor kaldes kirken almindelig?

Fordi den er bestemt til at omfatte alle folkeslag og indeslutter alle sande troende uden hensyn til tid eller sted.

240. Hvordan er kirkens kaar her i verden?

Her i verden er Guds kirke stridende.

241. Hvem er kirkens fiender?

Djævelen, verden og kjødet, og dens sidste fiende er døden.

242. Hvordan skal kirken være i himmelen?

Triumferende; thi da er alle dens fiender overvundne.

Aabenb. 7, 9. 10. Derefter saa jeg, og se, en stor skare, hvilken ingen kunde tælle, af alle slegter og stammer og folk og tungemaal, som stod for tronen og for lammet, iførte lange hvide klæder og med palmegrene i sine hænder, og som raabte med høi røst og sagde: Saliggjørelsen tilhører vor Gud, ham, som sidder paa tronen, og lammet!

243. Bruges ordet „kirke" altid kun om samfundet af de troende?

Nei, ordet „kirke" bruges ogsaa i en videre forstand om samlingen af alle dem, som er døbte med den kristne daab og bekjender Kristi navn, hvad enten de i sandhed hører Herren til eller ikke.

244. Hvor mange slags lemmer er der nemlig i det udvortes kirkesamfund?

To slags: hyklere og sande kristne.

Matth. 13, 24—30. 47—50.

245. Hvem er hyklere?

De, som vel med munden bekjender Kristus, men fornegter ham i hjerte og gjerning.

2 Tim. 3, 5. De har gudfrygtigheds skin, men fornegter dens kraft.

246. Hvem er de sande kristne og kirkens egte lemmer?

De, som af hjertet tror paa Kristus og bekjender ham i ord og gjerning.

247. Hvad kaldes den inderlige forening, hvori de sande kristne staar med hverandre?

De helliges samfund.

Ef. 4, 4—6. Der er ett legeme og een aand, ligesom I og er kaldte til ett haab i eders kald, een Herre, een tro, een daab, een Gud og alles fader, som er over alle, gjennem eder alle og i eder alle.

248. Hvilken dyrebar gave skjænker den Hellig-Aand os i denne kristne menighed?

Han skjænker mig og alle troende daglig en fuld syndernes forladelse.

249. Trænger da den helliggjorte sjæl til daglig syndsforladelse?

Ja; thi helliggjørelsen bliver aldrig her fuldkommen; men synden hænger ved den troende, saalænge han er i denne verden.

250. Hvem har Gud givet magt til at tilsige syndernes forladelse?

Ordets tjener; i nødsfald kan ogsaa ethvert medlem af den kristne kirke gjøre det. (Skriftemaalet).

Matth. 18, 18. Sandelig siger jeg eder, hvadsomhelst I binder paa jorden, skal være bundet i himmelen, og hvadsomhelst I løser paa jorden, skal være løst i himmelen.

251. Hvad udkræves, forat den kristne kan modtage den daglige syndsforladelse?

Den daglige omvendelse, eller at han daglig med smerte erkjender sin synd, bekjender den for Gud og alvorlig søger Guds naade i Kristus.

252. Hvad skal især fremkalde en saadan sorg over synden?

At vi betænker Guds uendelige kjærlighed til os og vor store utaknemmelighed imod ham.

253. For hvem skal den bodfærdige kristne bekjende sine synder?

Først og fremst for Gud, dernæst for sin sjælesjørger, om han føler trang dertil, og endelig for næsten, om han har noget at bede denne om tilgivelse for.

Jak. 6, 16. Bekjender overtrædelserne for hverandre og beder for hverandre, forat I kan læges.

254. Hvad virker den daglige syndsforladelse hos den troende?

Den virker den daglige fornyelse, eller at han daglig vokser i taknemmelighed mod Gud og i barnlig lydighed og troskab.

255. Hvor kommer den troende hen efter døden?

Den troendes sjæl gaar hjem til Herren og hviler indtil kjødets opstandelse i saligt samfund med ham fra al sin strid og møie.

Luk. 23, 43. Sandelig siger jeg dig: Idag skal du være med mig i paradis

Aab. 14, 13. Salige er de døde, som dø i Herren fra nu af.

256. Hvad er kjødets opstandelse?

De afdødes legemer skal paa den yderste dag, naar Herren kommer, levendegjøres og igjen forenes med sine sjæle.

Joh. 5, 28. 29. Den time kommer, da alle de i gravene skal høre hans røst, og de skal gaa frem, de, som har gjort godt, til livets opstandelse, men de, som har gjort ondt, til dommens opstandelse.

257. Hvilken forandring skal da ske med de troendes legemer?

De skal opstaa herliggjorte og uforkrænkelige i lighed med den opstandne Jesu Kristi legeme.

1 Kor. 15, 42. 43. Legemet saaes i forkrænkelighed, det opstaar i uforkrænkelighed; det saaes i vanære, det opstaar i herlighed; det saaes i skrøbelighed, det opstaar i kraft.

258. Hvor gaar de opstandne hen efter dommen?

De udvalgte gaar ind til det evige liv, de fordømte til den evige død.

Matth. 25, 46. De skal gaa hen, disse til den evige pine, men de retfærdige til det evige liv.

259. Hvad er det evige liv?

Den salige tilstand, da de udvalgte er friede fra alt ondt, altid er hos sin Gud og Frelser og med de hellige engle i uafladelig fred og glæde lover og takker Gud.

Matth. 25, 34. Da skal Kongen sige til dem ved sin høire side: Kommer hid, I min Faders velsignede! Arver det rige, som eder er beredt, fra verdens grundvold blev lagt.

260. Hvad er den evige død?

En angstfuld udelukkelse fra Guds salighed og en forfærdelig og uendelig pine paa legeme og sjæl i Helvede.

Matth. 25, 41. Da skal Kongen sige til dem ved den venstre side: Gaa bort fra mig, I forbandede, i den evige ild, som er beredt Djævelen og hans engle.

261. Hvem er det, som saaledes fordømmes?

Alle de, som bliver i ubodfærdighed og vantro indtil enden.

Joh. 3, 36. Hvo, som tror paa Sønnen, har et evigt liv; men hvo, som ikke tror Sønnen, skal ikke se livet, men Guds vrede bliver over ham.

262. Hvem er det derimod, som faar del i det evige liv?

Alle de, som bliver i troen paa Jesus indtil enden.

Aab. 2, 10. Vær tro indtil døden, saa vil jeg give dig livsens krone.

263. Hvorfor slutter du din trosbekjendelse med det ord: „Amen"?

Fordi jeg er vis paa, at det, jeg her bekjender, er vist og sandt i alle maader.

264. Hvad maa du gjøre for at blive bevaret og vokse i troen?

Jeg vil daglig bede Gud, at han af sin naade vil styrke og hjælpe mig.

Den tredje part.

Herrens bøn.

265. Hvad er det at bede?

At bede er at tale enfoldig med Gud i sit hjerte, klage sin nød for ham og med alvorlig længsel søge noget hos ham.

266. Hvem bør bede saaledes?

Alle, endog smaa børn.

267. Men kan alle bede saaledes?

Nei, ikke de ubodfærdige; thi deres hjerte er ikke oprigtigt for Gud, og de søger ham ikke med alvorlig længsel.

268. I hvis navn skal vi bede?

Vi skal bede i Jesu navn.

Joh. 16, 23. Sandelig, sandelig siger jeg eder, at hvadsomhelst I beder Faderen om i mit navn, skal han give eder.

269. Hvad er det at bede i Jesu navn?

Det er at grunde sin bøn paa Jesu fortjeneste og forbøn hos Faderen.

270. Hvordan skal vi bede?

Vi skal bede med ydmyghed, barnlig tillid, andagt og ærbødighed.

271. Naar skal vi bede?

Vort hjertes længsel skal altid være vendt til Gud, og vor samtale med ham skal ikke være indskrænket til bestemte tider; men vi kan og skal tale med Gud, naarsomhelst vi føler trang dertil.

1 Thess. 5, 17. Beder uden afladelse.

272. For hvem skal vi bede?

Vi skal bede ikke alene for os selv, men tillige for andre, ogsaa for vore fiender.

1 Tim. 2, 1—3. Matth. 5, 44.

273. Hvad skal vi bede om?

Vi skal især bede om de aandelige gaver, der er nødvendige til salighed; men vi har lov til at bede ogsaa om andre ting, baade aandelige og legemlige.

Matth. 6, 33. Søger først Guds rige og hans retfærdighed, saa skal og alle disse ting tillægges eder.

274. Hvad maa vi altid komme ihu, naar vi beder om ting, der ikke er nødvendige til salighed?

Vi maa altid komme ihu, at Gud alene ved, om det er til vort sande gavn, at vor bøn bliver opfyldt.

Vi maa derfor altid, naar vi beder om saadanne gaver, af hjertet lægge til: Herre, om du vil?

275. Hvem lærer os at bede rettelig?

Den Hellig-Aand, som derfor ogsaa kaldes bønnens Aand.

Rom. 8, 26. Vi ved ikke, hvad vi skal bede, som det sig bør; men Aanden selv træder frem for os med uudsigelige sukke.

276. Hvilken er den fuldkomneste bøn?

Det hellige Fader-vor som Jesus selv lærte sine disciple, og som derfor kaldes Herrens bøn.

277. Fremsig denne bøn.

Fader vor, du, som er i himlene! helliget vorde dit

navn; komme dit rige; ske din vilje, som i himmelen, saa og paa jorden; giv os idag vort daglige brød; og forlad os vor skyld, som og vi forlader vore skyldnere; og led os ikke udi fristelse; men frels os fra det onde; thi riget er dit, magten og æren i evighed! Amen.

278. Hvorfor vil Gud, at vi skal tiltale ham som vor fader?

Gud indbyder os kjærlig ved denne lille fortale, at vi skal sandelig tro, at han er vor rette fader, og at vi er hans rette børn, forat vi desto trøstigere med fuld tillid skal bede, ligesom børn trøstig beder sine kjære forældre om noget.

279. Hvem alene kan med sand tillid kalde Gud sin fader?

Alene Guds børn kan kalde Gud fader.

280. Hvorfor vil Gud, at vi skal sige v o r, og ikke bare: m i n fader?

Fordi vi skal bede i aandens samfund med hverandre og for hverandre.

281. Hvad er meningen med de ord: du, som er i himlene?

Disse ord skal minde os om, at denne fader er ophøiet i kjærlighed og magt over alle fædre paa jorden.

Matth. 7, 11. Dersom I, som er onde, ved at give eders børn gode gaver, hvor meget mere skal eders Fader, som er i himlene, give dem gode gaver, som beder ham derom!

Den første bøn.

H e l l i g e t v o r d e d i t n a v n!

Det er:

Guds navn er vel i sig selv aldeles helligt; men vi beder i denne bøn, at det ogsaa maa helliges hos os.

Dette sker, naar Guds ord læres purt og rent, og naar vi, som det sømmer sig Guds børn, lever efter ordet i et helligt levnet: dertil hjælp os, kjære Fader i himlene!

De, som ikke lærer andre Guds ord purt og rent og ikke lever efter dette ord, de vanhelliger Guds navn iblandt os: derfra bevar os, o himmelske Fader!

282. Hvad beder du om i den første bøn?

Jeg beder, at Guds navn maa helliges hos os.

Salm. 72, 19. Lovet være hans herligheds navn til evig tid; og al jorden vorde fuld af hans herlighed.

283. Naar bliver Guds navn helliget hos os?

Naar Guds ord læres purt og rent og faar indgang i vore hjerter.

284. Naar helliger vi Guds navn blandt vore medmennesker?

Naar vi frimodig bekjender det efter Guds ord, og naar vi, som det sømmer sig Guds børn, lever efter ordet i et helligt levnet.

Matth. 5, 16. Lader saa eders lys skinne for menneskene, at de maa se eders gode gjerninger og ære eders Fader, som er i himlene?

285. Hvem vanhelliger Guds navn?

De, som ikke lærer andre Guds ord purt og rent, og ikke lever efter dette ord.

Rom. 2, 24. For eders skyld bespottes Guds navn iblandt hedningerne.

Den anden bøn.

Komme dit rige!

Det er:

Guds rige kommer vel ved sig selv, om end ingen af os beder derom; men vi beder her, at det ogsaa maa komme til os.

Dette sker, naar vor himmelske Fader giver os sin Hellig-Aand, som ved sin naade udretter, at vi baade tror Guds ord og lever et helligt og gudeligt liv her og hisset i al evighed.

286. Hvad beder du om i den anden bøn?

Jeg beder, at Guds rige maa komme til os.

287. Hvad er det for et Guds rige, du her beder om?

1. Naadens rige, hvor Kristus meddeler sine troende paa jorden retfærdighed, fred og glæde i den Hellig-Aand, og

2. Herlighedens rige i himmelen, hvor de udvalgte er med Kristus i fuldkommen salighed.

288. Hvad vil det sige, at Guds rige kommer til os?

Det vil sige, at vi saar del deri.

289. Naar kommer da Guds rige til os?

Naar vor himmelske Fader giver os sin Hellig-Aand, som ved sin naade virker, at vi tror Guds ord.

290. Hvad virker den Hellig-Aand hos dem, der saaledes ved troen har faaet del i Guds rige?

Den Hellig-Aand virker, at de lever i et helligt og gudeligt liv her og hisset i al evighed.

Den tredje bøn.

Ske din vilje, som i himmelen, saa og paa jorden!

Det er:

Guds gode og naadige vilje sker vel uden vor bøn; men vi beder her, at den ogsaa maa ske hos os.

Dette sker, naar Gud forhindrer alle onde raad og alle ugudelige idrætter, som vil hindre os fra at hellige

Guds navn og ikke lade hans rige komme til os, hvilket er Djævelens, verdens og vort kjøds vilje;

derimod er det Guds gode og barmhjertige vilje at styrke og opholde os i ordet og troen, indtil vi dør.

291. Hvad beder du om i den tredje bøn?

Jeg beder, at Guds vilje maa ske hos os paa jorden, som den sker i himmelen.

292. Hvad er Guds vilje?

Gud vil, at alle hans fornuftige skabninger skal evig love ham i fuldkommen hellighed og salighed.

293. Hvor sker denne Guds vilje fuldkommen?

I Himmelen, hvor de hellige engle i uforstyrret fred og glæde lover Gud.

294. Naar sker Guds vilje hos os, som den sker i Himmelen?

Naar Gud forhindrer alle onde raad og alle ugudelige idrætter, som vil hindre os fra at hellige Guds navn og ikke lade hans rige komme til os, og naar han styrker og opholder os i ordet og troen, indtil vi dør.

295. Hvem er det, som søger at hindre, at Guds vilje sker hos os?

Det er Djævelen, verden og vort eget kjød.

2 Kor. 4, 4. Denne verdens Gud har forblindet de vantros sind, forat evangeliets oplysning om Kristi herlighed, han, som er Guds billede, ikke skulde skinne for dem.

296. Hvem er det derimod, som vil hjælpe os til at gjøre Guds vilje?

Den barmhjertige og trofaste Gud vil selv hjælpe os dertil.

Den fjerde bøn.

Giv os idag vort daglige brød!

Det er:

Gud giver vel dagligt brød endogsaa til onde mennesker, uden vor bøn;

men vi beder her, at han vil lade os paaskjønne denne velgjerning, saa at vi modtager vort daglige brød med taksigelse.

Ved dagligt brød forstaaes alle de ting, som behøves til dette livs ophold, saasom: mad, drikke, klæder, ko, hus og hjem, ager og eng, kæ, penge, gods, en god egtefælle, lydige børn, tro tjenestefolk, fromme og trofaste herrer, god og forstandig øvrighed, godt veirligt, fred, sundhed, gode seder, godt navn og rygte, trofaste venner, gode naboer og saadant mere.

297. Hvad beder du om i den fjerde bøn?

Jeg beder om det daglige brød.

298. Hvad forstaaes her ved dagligt brød?

Derved forstaaes alle de ting, som vi behøver til dette livs ophold, saasom: mad, drikke, klæder osv.

299. Hvad skal du mindes om ved det ord: „daglige"?

Jeg skal være nøisom og tilfreds med, hvad Gud giver mig.

Ordsp. 30, 8. Armod og rigdom give du mig ikke! Lad mig æde mit bestikkede brød.

1 Tim. 6, 6. Gudsfrygt med nøisomhed er en stor vinding.

300. Hvorfor er det ord „idag" lagt til?

Fordi jeg ikke skal være bekymret for den dag imorgen, men lade hver dag have nok i sin plage.

Matth. 6, 34.

301. Giver Gud kun dem det daglige brød, som beder ham derom?

Nei, han giver ogsaa onde mennesker det daglige brød; men de modtager det uden taknemmelighed og uden velsignelse.

Matth. 5, 45. Gud lader sin sol opgaa over onde og gode og lader regne over retfærdige og uretfærdige.

302. Hvordan skal Guds børn modtage det daglige brød?

De skal bede Gud velsigne det for sig og takke ham derfor.

Ordsp. 10, 22. Herrens velsignelse gjør rig.

303. Behøver vi ikke at arbeide, naar vi saaledes beder Gud om det daglige brød?

Jo, det er Guds vilje, at vi i tillid til hans hjælp skal være flittige, hver i sit kald.

1 Mos. 3, 19. I dit ansigts sved skal du æde dit brød.

2 Thess. 3, 10. Dersom nogen ikke vil arbeide, han bør heller ikke æde.

Den femte bøn.

Og forlad os vor skyld, som og vi forlader vore skyldnere!

Det er:

Vi beder her, at vor himmelske Fader ikke vil se hen til vore synder og ikke for deres skyld forskyde vor bøn;

thi naar vi beder om alle disse ting, da bekjender vi, at vi ikke har fortjent at faa end det ringeste; men vi beder, at han vil give os det af sin barmhjertighed;

thi eftersom vi daglig synder, fortjener vi kun straf.

Saa vil vi da ogsaa paa vor side af hjertet tilgive, hvadsomhelst andre har syndet imod os, og gjengjælde ondt med godt.

304. Hvad beder du om i den femte bøn?

Jeg beder, at Gud vil forlade os vor skyld.

305. Hvad er det for en skyld, vi her taler om?

Den skyld eller gjæld til Gud, som vi har paadraget os ved vore synder.

306. Kan vi være visse paa, at Gud vil forlade os vor syndeskyld?

Ja; thi Jesus Kristus har sonet for al vor synd.

307. Hvorfor maa den troende daglig bede om syndsforladelse?

Fordi han daglig synder, saa han altid behøver Guds tilgivelse.

308. Hvad bekjender vi for Gud i denne bøn?

Vi bekjender, at vi ikke har fortjent at faa end det ringeste af alle de ting, vi beder om; men vi beder, at han vil give os det af sin barmhjertighed.

309. Hvad lover vi Gud i denne bøn, idet vi beder ham om tilgivelse?

Vi lover, at vi vil forlade vore skyldnere, det er: vi vil af hjertet tilgive dem, som har syndet imod os, og gjengjælde ondt med godt.

Luk. 6, 37. Fordømmer ikke, saa skal I ikke fordømmes; forlader, saa skal eder forlades! Matth. 18, 23—25.

Den sjette bøn.

Og led os ikke udi fristelse!

Det er:

Gud frister vel ingen; men vi beder her, at han vil bevare og forsvare os mod Djævelens, verdens og vort kjøds bedrageri,

saa at vi ikke skal besviges af dem og henkastes i vantro, fortvilelse og andre laster,

men at vi, dersom vi fristes, dog tilsidst maa blive overmænd og beholde seier.

310. Hvad beder du om i den sjette bøn?

Jeg beder, at Gud ikke vil lede os i fristelse.

311. Hvad forstaaes ved fristelse?

Fristelse er saadanne legemlige eller aandelige forhold, hvori vi lettelig er udsatte for at forføres og falde i synd.

312. Lader Gud os komme i saadanne forhold, forat vi skal synde?

Nei, det være langtfra; den hellige og kjærlige Gud er ikke en frister til det onde.

Jak. 1, 13. Ingen sige, naar han fristes: jeg fristes af Gud; thi Gud fristes ikke af det onde, men han frister heller ikke nogen.

313. Hvorfor lader da Gud os komme i fristelse?

For at prøve at lutre os, og forat det skal vise sig, om der er en sand tro, kjærlighed og taalmodighed i vore hjerte.

Se 1 Mos. 22, 1—19.

314. Hvem er det, som frister os til det onde?

Djævelen, verden og vort eget kjød.

315. Hvorledes frister Djævelen os?

Han indskyder os onde tanker.

316. Hvorledes fristes verden os?

Med trusel, tillokkelse og slette eksempler.

Ordsp. 1, 10. Min søn, naar syndere lokker dig, da samtyk ikke!

317. Hvorledes fristes vort eget kjød os?

Ved sine onde lyster og begjærligheder.

Jak. 1, 14. Hver fristes, idet han drages og lokkes af sin egen begjærlighed.

318. Kan vi nogensinde her i verden blive fri for fristelser?

Nei, de følger med nødvendighed af det nærværende livs kaar, og vi behøver dem for at opdrages for Guds rige.

Matth. 18, 7. Det er nødvendigt, at forargelser kommer.

319. Hvad mener vi da, naar vi beder Gud, at han ikke vil lede os i fristelse?

Vi beder, at han, naar han finder det tjenligt, at vi fristes, vil hjælpe os og forsvare os, saa vi tilsidst maa vinde seier.

1 Kor. 10, 13. Gud er trofast, som ikke skal lade eder fristes over eders evne, men gjøre baade fristelsen og dens udgang, saa at I kan taale den.

320. Hvilke vaaben skal vi bruge mod fristelsen?

Vi skal bruge Guds ord, vaage og bede og vogte os for selv at styrte os i fristelse.

Matth. 26, 41. Vaag og bed, at I ikke skal komme i fristelse.

Ef. 6, 13. Tager Guds fulde rustning paa, forat I kan gjøre modstand paa den onde dag og bestaa efter at have fuldbragt alt.

Den syvende bøn.

Men frels os fra det onde!

Det er:

Her beder vi i en sum, at den himmelske Fader vil beskjerme og fri os fra alt ondt paa legeme og sjæl, gods og rygte,

og tilsidst, naar vor time kommer, forunde os en salig ende og med naade tage os fra denne jammerdal til sig i himmelen.

321. Hvad beder du om i den syvende bøn?

Jeg beder, at Gud vil frelse os fra det onde.

322. Hvad er det onde, som vi her beder Gud frelse os fra?

Al den synd, som endnu hænger ved os, og alle syndens fordærvelige følger paa sjæl og legeme, gods og rygte.

323. Kan vi i denne verden vente at blive fuldkommen fri for alt ondt?

Nei ingenlunde; men vi beder her, at Gud mere og mere vil frelse os derfra, og tilsidst, naar vor time kommer, give os en salig ende og med naade tage os fra denne jammerdal til sig i Himmelen.

Fil. 1, 23. Jeg har lyst til at vandre herfra og være med Kristus; thi dette var saare meget bedre.

324. Hvorledes lyder slutningen af Fader-vor?

Thi riget er dit, magten og æren i evighed. Amen.

325. Hvad skal vi komme ihu ved disse ord?

Vi skal komme ihu, at Gud har magt til at bønhøre os, og at æren tilkommer ham alene, naar vi faar det, vi beder om.

326. Hvad betyder her det ord: Amen?

Det betyder: visselig, sandelig det skal ske.

327. Hvorfor er dette ord lagt til?

Forat jeg skal være aldeles vis paa, at disse mine bønner er den himmelske Fader velbehagelige og af ham bønhørte.

328. Kan du være aldeles vis derpaa?

Ja; thi Gud har selv befalet os at bede saaledes og til befalingen lagt det løfte, at han vil bønhøre os. Amen, amen, det er: det skal visselig ske.

329. Gjælder Guds løfte om bønnen bare det hellige Fader-vor?

Nei, det gjælder enhver bøn, der sker efter hans vilje.

Matth. 7, 7. Beder, saa skal eder gives; leder, saa skal I finde; banker paa, saa skal der lukkes op for eder.

330. Giver da Gud os altid det, som vi synes er det bedste?

Nei, ofte opfylder han vor bøn ved at give os noget andet og bedre end det, vi beder om og forstaar.

Ef. 3, 20. Han formaar at gjøre langt overflødigere, end hvad vi beder og forstaar.

331. Hører Gud straks vor bøn?

Undertiden; men ofte udsætter han hjælpen for at øve os i troen og haabet.

332. Skal vor samtale med Gud alene være en bøn om de velgjerninger, vi ønsker os?

Nei, vi skal ogsaa takke ham for de velgjerninger, vi har modtaget.

Ef. 5, 20. Siger altid Gud og Faderen tak for alle ting i vor herres Jesu Kristi navn.

Sakramenterne.

333. Hvad er et sakrament?

Et sakrament er en af Gud indstiftet hellig handling, hvori han ved synlige midler giver og besegler sin usynlige naade.

334. Hvilke er den kristne kirkes sakramenter?

Daaben og nadveren.

Den fjerde part.

Daabens sakramente.

335. Hvad er daaben?

Daaben er ikke vand alene; men den er vand, som er indesluttet i Guds befaling og sammenføiet med Guds ord.

336. Hvordan lyder Guds ord og befaling om den hellige daab?

Vor herre Kristus siger hos Matthæus i det otteogtyvende kapitel:

Mig er given al magt i himmelen og paa jorden. Gaar derfor hen og gjører alle folk til disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og den Hellig-Aands navn og lærer dem at holde alt det, jeg har befalet eder! Og se, jeg er med eder alle dage indtil verdens ende.

337. I hvis navn er du altsaa døbt?

Jeg er døbt i Faderens og Sønnens og den Hellig-Aands navn.

338. Hvad vil det sige?

Jeg er ved daaben kommet i samfund med den treenige Gud, Faderen, Sønnen og den Hellig-Aand, er bleven hans eiendom og arving til alle hans naadegaver.

339. Er det stemmende med Kristi befaling, at ogsaa smaa børn døbes?

Ja; Kristus har selv sagt: Lader de smaa børn komme til mig og forhindrer dem ikke; thi Guds rige hører saadanne til.

Mark. 10, 14. Joh. 3, 5.

340. Hvem skal udføre daaben?

Daaben bør udføres ved ordets tjenere; men i nødsfald kan enhver kristen udføre den.

341. Hvad gavn har vi af daaben?

Daaben virker syndernes forladelse, frelser fra døden og Djævelen og giver alle dem det evige liv, som tror det, saaledes som Guds ord og forjættelse lyder.

342. Hvordan lyder Guds ord og forjættelse?

Vor Herre Kristus siger hos Markus i det sekstende kapitel.

Hvo, som tror og bliver døbt, skal blive salig, men hvo, som ikke tror, skal blive fordømt.

343. Hvorfor frelser daaben os fra synd og død og Djævel?

Fordi vi ved daaben kommer i samfund med Kristus og faar del i hans frelse.

Gal. 3, 27. Saamange som er døbte til Kristus, har iført Kristus. Rom. 6, 3. 4.

344. Hvorledes kan vand udrette saa store ting?

Vand kan vistnok ikke udrette det, men Guds ord, som er forenet med vandet, og troen, som forlader sig fast paa det ord, som er lagt til vandet;

thi dersom vandet var uden Guds ord, da blev vandet vand alene og var ingen daab; men med Guds ord er det en daab, det er: naadens og livets vand og gjenfødelsens bad ved den Hellig-Aand.

Tit. 3, 5—7. Efter sin barmhjertighed har han frelst os ved gjenfødelsens bad og fornyelsen ved den Hellig-Aand, hvilken han har rigelig udøst over os ved Jesus Kristus, vor Frelser, forat vi, retfærdiggjorte ved hans naade, skal efter haabet vorde arvinger til det evige liv.

345. Hvorfor kaldes daaben gjenfødelsens bad?

Fordi den Hellig-Aand i daaben renser os fra synden og giver os et nyt aandeligt liv

1 Petr. 3, 21. Daaben er ikke en renselse fra kjødets urenhed, men en god samvittigheds pakt med Gud ved Jesu Kristi opstandelse.

346. Kaldes ikke daaben ogsaa en pakt?

Jo, daaben er en pakt. Gud giver os i daaben naade og liv, og vi bekjender, at vi forsager Djævelen og alle hans gjerninger og alt hans væsen, og at vi tror paa Faderen, Sønnen og den Hellig-Aand.

347. Hvem faar nu del i den velsignelse, som Gud i daaben tilsiger os?

Alene de, som holder daabens pakt.

348. Ved hvilken hellig handling bekræfter den, der er døbt som barn, sin daabs-pakt?

Ved sin konfirmation, da han, efter at være undervist i Guds ord, i menighedens forsamling gjentager sit daabsløfte.

349. Er det muligt at holde sin daabs-pakt?

Ja, ved Guds naade er det muligt.

Fil. 4, 13. Jeg formaar alt i Kristus, som gjør mig stærk.

350. Hvad skal vi gjøre for at blive staaende i vor daabs naade?

Vi skal vaage og bede og flittig bruge Guds ord og alterens sakramente.

351. Hvorledes kan vi falde ud af vor daabs-pakt?

Det kan ske:

1. Paa en fin maade og uformerkt, naar vi lidt efter lidt glemmer vort daabsløfte, modstaar den Hellig-Aand og forsømmer bønnen, og sindet saaledes bliver mere og mere verdsligt og forsængeligt.

2. Paa en grov maade, naar vi falder hen til aabenbare synder.

352. Naar vi er faldne fra vor daabs-pakt, er der da ingen naade for os at vente?

Jo, pakten staar fast fra Guds side, og naar vi omvender os til ham, tager han altid mod os med glæde.

Luk. 15, 20. Han stod op og kom til sin fader. Men da han endnu var langt borte, saa hans fader ham, og han ynkedes inderlig og løb til og faldt om hans hals og kyssede ham.

353. Hvorledes faar da den angrende synder frimodighed til at nærme sig Gud?

Ved ret at betænke Jesu venlige indbydelse i evangeliet og søge ham i bønnen.

Matth. 11, 28. Kommer hid til mig alle, som arbeider og er besværede! Jeg vil give eder hvile.

354. Trænger ikke ogsaa den, der staar i sin daabs-pakt, til omvendelse?

Jo, han trænger til den daglige omvendelse og fornyelse. Se sp. 249.

355. Hvad betegner nemlig daaben med vand?

Den betegner, at det gamle menneske i os skal druknes ved daglig anger og bod og dø med alle synder og onde begjærligheder,

og at et nyt menneske daglig mere og mere skal fremkomme og opstaa, som stedse skal leve med Gud i retfærdighed og renhed.

356. Hvad vil det sige, at det gamle menneske i os skal dø, og det nye menneske mere og mere komme tilsyne?

Synden hos os skal udryddes under daglig anger og bod, og kjærligheden til Gud og næsten mere og mere voksе, saa det kan kjendes i al vor færd, at vi har Kristi sind.

Rom. 6, 4. Vi er begravne med Kristus ved daaben til døden, forat, ligesom Krytus er opreist fra de døde ved Faderens herlighed, saa skal og vi vandre i et nyt levnet.

357. Hvad er deres pligt, som staar faddere ved daaben?

De skal bede for det barn, til hvis daab de er vidner, komme sin egen daabspakt ihu og senere saavidt muligt sørge for, at barnet opdrages i sand gudsfrygt.

Den femte part.

Alterens sakramente.

358. Hvad er alterens sakramente?

Alterens sakramente er vor herres Jesu Kristi sande legeme og sande blod under brød og vin, indstiftet af Kristus selv, forat kristne skal æde og drikke det.

359. Hvorledes lyder indstiftelsens ord?

Vor herre Jesus Kristus i den nat, da han blev forraadt, tog han brødet, takkede og brød det, gav sine disciple og sagde: Tager dette hen og æder det! Dette er mit legeme, som gives for eder. Dette gjører til min ihukommelse.

Ligesaa tog han og kalken efter aftensmaaltidet, takkede gav dem og sagde: Drikker alle deraf! Denne er det nye testamentes kalk i mit blod, som udgydes for eder til syndernes forladelse. Dette gjører, saa ofte som I det drikker, til min ihukommelse.

360. Naar indstiftede Jesus alterens sakramente?

I den nat, da han blev forraadt til døden; derfor kaldes det ogsaa den hellige nadverd.

361. Er det af vigtighed at lægge merke til tiden, da Jesus indstiftede den hellige nadverd?

Ja, deraf ser vi vor Frelsers kjærlige omhu: at han, som vidste, at han snart skulde lide og dø, tænkte mere paa os end paa sig selv.

362. Hvad faar vi i alterens sakramente?

I og med brødet og vinen faar vi Jesu legeme og blod, som han hengav i døden for os.

363. Hvoraf ved du det?

Kristus siger om brødet: Tager dette hen og æder det: **dette er mit legeme;**

og om vinen siger han: Drikker alle deraf: **denne er det nye testamentes kalk i mit blod.**

364. Hvad forstaaes her ved det nye testamente?

Det nye testamente er den nye pakt, som Gud har oprettet og beseglet ved Jesu blod.

1 Kor. 10, 16. Velsignelsens kalk, som vi velsigner, er den ikke Kristi blods samfund? Det brød, som vi bryder, er det ikke Kristi legemes samfund?

365. Hvad er det altsaa, som gjør brødet og vinen til Kristi legemes og blods sakramente?

Det er Herrens eget ord, som er lagt til brødet og vinen:

thi, som Luther siger: Dersom brødet og vinen var uden Guds ord, saa var det kun brød og vin, men naar Guds ord bliver derved, saa er det i sandhed Kristi legeme og blod; thi som Kristi mund taler, saaledes er det; han kan ikke lyve eller skuffe.

366. For hvem er den hellige nadverd bestemt?

Nadverden er bestemt for sande kristne, som har den alder og forstand, at de kan prøve sig selv. 1 Kor. 11, 28.

367. Hvad gavn har vi af det hellige sakramente?

Det viser de ord: **det gives for eder,** og: **det udgydes for eder til syndernes**

forladelse. Ved disse ord gives os nemlig i dette sakramente syndernes forladelse, liv og salighed; thi hvor syndernes forladelse er, der er ogsaa liv og salighed.

368. Har da den troende ikke syndernes forladelse, førend han kommer til Guds bord?

Jo, den troende har syndernes forladelse ved daaben og ordet.

369. Hvorledes kan da syndernes forladelse særlig tilskrives alterens sakramente?

Fordi vi deri modtager Jesu legeme og blod, som er ofret for os, til et kraftigt pant paa syndernes forladelse.

370. Hvorledes faar de troende liv og salighed i alterens sakramente?

Sakramentet bringer de troende i aandelig forening med deres Herre og Frelser, som meddeler sig til dem og derved opholder og styrker dem i tro, haab og kjærlighed til det evige Liv.

Joh. 6, 56. Hvo, som æder mit kjød og drikker mit blod, han bliver i mig og jeg i ham.

371. Virker ikke sakramentet ogsaa et inderligere samfund mellem de troende indbyrdes?

Jo, ved sammen at modtage den herre Kristus og livet i ham, bliver de troende inderlig knyttet til hverandre.

1 Kor. 10, 17. Efterdi der er ett brød, er vi mange ett legeme; thi vi er alle delagtige i det ene brød.

372. Hvorledes kan en legemlig æden og drikken udrette saa store ting?

At æde og drikke kan vistnok ikke udrette det, men de

ord: det gives for eder, og: det udgydes for eder til syndernes forladelse;

thi disse ord er, i forbindelse med den legemlige æden og drikken, hovedstykket i dette sakramente, og hver den, der tror disse ord, han har det, som ordene tilsiger, nemlig syndernes forladelse.

373. Er det ligegyldigt, hvordan vi modtager Herrens nadverd?

Nei ingenlunde; vi skal være beredte til at modtage Herrens gaver; thi det er langt værre at gaa uberedt og uværdig til Herrens bord end slet ikke at søge det.

374. Hvem modtager da dette sakramente værdig?

Faste og anden legemlig beredelse til at modtage dette sakramente er vel en smuk udvortes skik;

men ret beredt er dog kun den, som tror de ord: det gives for eder, og: det udgydes for eder til syndernes forladelse.

Den, som ikke tror disse ord, modtager dette sakramente uværdig og aldeles uberedt; thi det ord „for eder" kræver et hjerte, som tror Gud.

375. Hvem er da ret beredt til at gaa til alters?

Den, som tror de ord: det gives for eder, og: det udgydes for eder til syndernes forladelse.

376. Hvad er det at tro disse ord?

Det er, at vi levende erkjender vor synd og uværdighed for Gud, men ogsaa med hjertelig tillid modtager og tilegner os Jesu Kristi naade.

377. Hvilke mennesker gaar uværdig til Herrens bord?

De, som ikke kjender og angrer sine synder, og ikke af hjertet tror paa Jesus.

1 Kor. 11 29. Thi, der æder og drikker uværdig, æder og drikker sig selv til dom, idet han ikke gjør forskjel paa Herrens legeme.

378. Hvorfor gaar saadanne uomvendte mennesker til Guds bord?

Enten af skik og vane, eller fordi de skammer sig ved at forsømme altergangen, eller fordi de søger en falsk trøst deri og mener, at de ved den udvortes gjerning bliver forligte med Gud.

379. Bør saadanne stedes til Herrens bord?

Aabenbar ugudelige og vantro bør ingenlunde stedes til nadverden; men om hjertets skjulte tanker kan Gud alene dømme.

Matth. 7, 6. Giv ikke hundene det hellige, kast heller ikke eders perler for svinene.

380. Hvad skal vi da gjøre for ikke at gaa uværdige til Herrens bord?

Vi skal under bøn gaa ind i vort eget hjerte og nøie prøve os selv for Guds ansigt, om vi angrer vor synd, tror paa Jesus Kristus og har et oprigtigt forsæt om at afstaa fra alle, endog de kjæreste synder.

1 Kor. 11, 28. Hvert menneske prøve sig selv, og saaledes æde han af brødet og drikke af kalken.

381. Hvor ofte skal vi gaa til Guds bord?

Kristus har ingen vis tid sat, men at vi oftere bør gaa til Guds bord, det slutter vi af disse hans ord: dette gjører, saa ofte som I det drikker, til min ihukommelse.

382. Hvad skal tilskynde os til flittig at modtage nadverdens sakramente?

Først vor Herre og Frelsers befaling og forjættelse, dernæst ogsaa vor egen store nød; thi or denne nøds

skyld er det, Gud beder og lokker os og tilsiger os sin naade.

383. Hvilke er de almindelige aarsager til, at altergangen forsømmes?

Aandelig sløvhed og ligegyldighed, et verdsligt sind, hovmod og ringeagt for Guds naade og indstiftelse.

384. Skal følelsen af vor egen uværdighed holde os borte fra sakramentet?

Nei; jo dybere vi føler vor egen uværdighed, og jo inderligere vi længter efter tilgivelse hos Gud, desto mere skikkede er vi til at modtage hans naade.

Matth. 5, 3. Salige er de fattige i aanden; thi himmeriges rige er deres.

1 Petr. 5, 5. Gud giver de ydmyge naade.

385. Hvad skal vi gjøre, naar vi modtager alterens sakramente?

Vi skal komme vor Frelser og hans død ihu.

Luk. 22, 19. Dette gjører til min ihukommelse.

386. Hvad er det at komme Kristi død ihu?

Vi skal med andagt betragte Jesu lidelse og død og derved styrkes i troen og kjærligheden til ham, som af sin uendelige kjærlighed har lidt saa smertelig for os.

1 Kor. 11, 26. Saa ofte, som I æder dette brød og drikker denne kalk, forkynder I Herrens død, indtil han kommer.

387. Hvorledes skal vi forholde os efter nydelsen af den hellige nadverd?

Vi skal i stilhed tænke paa den store naade, Gud har vist os, og hjertelig takke ham derfor; vi skal ikke en eller faa dage, men altid holde os nær til Jesus, forkynde hans død i ord og gjerning, og ved en sand helliggjørelse vise, at Kristi legeme og blod har kraft til at døde og dræbe synden.

1 Petr. 2, 24. Han bar vore synder paa sit legeme paa træet, forat vi, afdøde fra synden, skal leve for retfærdigheden, han, ved hvis saar I er lægte.

388. Kan den, som saaledes tror og lever i Jesu samfund, være vis paa at dø salig?

Ja, naar han bliver bestandig i troen indtil enden.

Matth. 24, 13. Hvo, der bliver bestandig indtil enden, han skal blive salig.

Aab. 1, 10. Vær tro indtil døden, saa vil jeg give dig livsens krone.

Kort begreb

af

den saliggjørende sandhed,

fremstillet i sin naturlige sammenhæng til desto større tydelighed for de unge og enfoldige.

---

1. Der er en eneste sand Gud i tre personer, Fader, Søn og Hellig-Aand.

2. Denne treenige Gud har skabt den ganske verden, ligesom han endnu opholder og styrer den.

3. Englene var alle af Gud skabte gode og hellige; men nogle faldt ved ulydighed af fra Gud, hvilke kaldes djævle.

4. Mennesket blev ogsaa skabt af Gud uden synd, i Guds billede, til at tjene ham.

5. Dette Guds billede bestod i en lighed og overensstemmelse med Gud, eller i sand visdom, retfærdighed og helligbed, fred og glæde.

6. I denne uskyldigheds-stand var mennesket saligt, saasom det levede i forening med Gud, som er det høieste gode.

7. Men vore første forældre, Adam og Eva, lod sig forføre af Djævelen til at vende sig indvortes i hjertet fra Gud og udvortes at æde af det forbudne træs frugt.

8. Derved tabte de Guds billede: forstanden blev formørket, viljen forvendt og død til det gode, men tilbøielig til alt ondt, og samvittighedens fred blev forstyrret.

9. Derved tabte de ogsaa sit salige samfund med Gud, faldt under Guds vrede og blev skyldige til døden, den timelige, aandelige og evige.

10. Da nu Adam og Eva er den stamme, af hvilken alle mennesker har sin oprindelse, saa har disse første forældre født

børn efter sit billede og tilligemed den menneskelige natur forplantet synden og døden paa alle sine efterkommere.

11. Derfor fattes alle mennesker af naturen Guds billede og fødes med arve-synd, blinde, vanhellige og gjenstridige.

12. Af denne medfødte oprindelige synd udspringer alle gjørlige synder i tanker, begjæringer, ord og gjerninger.

13. I denne usalige synde-stand er alle mennesker af naturen under Guds vrede, skyldige til al straf, timelig, aandelig og evig.

14. Af saadan evig elendighed kunde ingen skabning redde os.

15. Men Gud, som fra evighed saa denne menneskelige slegts allerdybeste jammer og nød, havde af uforskyldt kjærlighed og inderlig forbarmelse besluttet at sende alle mennesker sin enbaarne Søn til en frelser.

16. Denne frelser, som heder Jesus Kristus, blev lovet verden straks efter syndefaldet og siden ved profeterne, og hans bitre og blodige død blev i det gamle testamente ved mangehaande ofre fremstillet og betegnet.

17. Endelig i tidens fylde blev Guds evige Søn undfangen af den Hellig-Aand og født til verden uden synd af sin moder, jomfru Maria.

18. Denne vor velsignede gjenløser har da i sin person tvende naturer, den guddommelige og den menneskelige, saa han baade er Gud og mand.

19. Efter sit embede er han den eneste midler mellem Gud og menneskene, vor ypperstepræst, profet og konge, i en dobbelt stand, fornedrelsens og ophøielsens.

20. Med sit hellige levnet og sin fuldkomne lydighed har han opfyldt loven i vort sted; med sin bitre lidelse har han udstaaet straffen for os, paa sjæl og legeme følt lovens forbandelse, den timelige og evige død for vore synder, som i Guds dom var ham tilregnede.

21. Ved denne sin lydighed og lidelse har han fyldestgjort Guds retfærdighed, forsonet os med Gud, forhvervet os befrielse fra synden og alt ondt, samt rettighed til forening med Gud og al deraf flydende salighed og saaledes ganske fuldkommet det store gjenløsnings-verk.

22. I graven blev Jesus efter sin død ei længere end til paa tredje dag, da Faderen opvakte ham, og han selv med stor seiers kraft over sine og vore fiender opstod fra de døde, visende, at han tilfulde havde betalt syndens sold for os.

23. Efter opstandelsen er Kristus faren til himmels og har sat sig hos Guds høire haand, hvor han beder for os og sender os sin Hellig-Aand, at den af ham forhvervede salighed maa komme os til gode.

24. Den Hellig-Aand kalder alle mennesker alvorlig til denne salighed og virker kraftig ved naade-midlerne, ordet og de tvende sakramenter, men viser tillige en vis orden, i hvilken vi alene kan erholde den forhvervede salighed.

25. Denne orden kaldes saliggjørelsens orden og bestaar i sand omvendelse til Gud og tro paa Jesus Kristus.

26. Omvendelsens dele er tvende, anger og en alvorlig søgen efter Guds naade.

27. Anger eller ruelse er, af loven ret at erkjende sin naturlige fordærvelse og sine gjørlige synder, smertelig at føle og alvorlig at hade dem.

28. Udi saadan følelse af sjælens store nød fremkommer ved evangeliet en hjertelig længsel og søgen efter Guds naade.

29. Naar da synderen alvorlig søger hen til Guds naade i Kristus, som evangeliet tilbyder ham, saa virker den Hellig-Aand ved evangeliets ord og daabens sakramente i hans hjerte en tro, som med stor begjærlighed omfavner Kristi værdskyld og fortjeneste som sin eneste saligheds-grund.

30. Ved denne tro bliver mennesket retfærdiggjort for Gud, det er, tilregnet Kristi retfærdighed, befriet fra syndens skyld og straf og ansees i Kristus, som om han aldrig havde syndet.

31. Ved samme tro bliver han ogsaa født paany, erholder igjen det tabte Guds billede, i sandvittigheden en sand fred og glæde, i forstanden et aandeligt lys og i viljen en hellig lyst, kraft og længsel.

32. Nu er han et sandt og saligt Guds barn og har et levende haab om himmelens evige arvedel.

33. Hans tro viser sig nu virksom i kjærlighed til Gud og næsten, samt i hjertets daglige renselse; han synder ikke mere

forsætlig mod samvittigheden, efterfølger det gode af ganske hjerte, adspørger idelig Guds rige og hans retfærdighed, vandrende paa jorden med et himmelsk sind og som for Guds ansigt.

34. Han har en sand trøst i al lidelse, efterdi Guds rige, som er retfærdighed, fred og glæde i den Hellig-Aand, bor i hans hjerte, endskjønt tidt skjult under svaghed og anfegtelse.

35. Men vil han ikke tabe denne sin salge naadestand, da maa han ved den Hellig-Aands naade lade sig bevare i troen mod alle fristelser.

36. Han maa med hjertelig bøn og andagt flittig bruge de midler, ved hvilke hans tro kan opholdes og styrkes, nemlig Guds hellige ord og nadverdens sakramente.

37. Han maa ret vaage, bede og stride mod Djævelen, verden og synden, hvis levninger endnu hænger ved ham; han maa daglig fornegte sig selv og taalmodig bære korset efter sin Frelser paa den trange vei.

38. Hvo, som ikke i denne saliggjørelsens orden vil modtage og bruge Guds naade, han forbliver i sin syndige natur-stand, adskilt fra Gud, og maa vente del med Djævelen og hans engle i den evige fordømmelse.

39. Men hvo, som bliver bestandig paa den trange vei i sit ganske liv, ham er døden omsider en baade og fuldkommen befrielse fra alt ondt.

40. Han skal paa den yderste dag, naar Kristus kommer igjen for at dømme levende og døde, opstaa til et evigt, herligt liv og en uopløselig forening med Gud.

Luther, Martin, 1483
Forklaring over Luthers lille
c.1
060101 000
3 9306 00109389 3
CONCORDIA THEOLOGICAL SEMINARY

BX 8069.6 .S92 1903
Luther, Martin
Forklaring over Luthers
lille katekisme

DEMCO